

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 c
Pe o lună . 2.40 c

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Strada Dealului nr. 20
INSERȚIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileră.
Manuscrisurile nu se înapoiază.

Demisia guvernului în Cameră.

Arad, 8 Martie.

Contele *Khuen-Héderváry* a anunțat azi și în Camera deputaților că guvernul și-a dat demisia și că Maj. Sa a primit această demisie. Camera, la cererea ministrului-președinte și-a ajurnat ședințele până după rezolvirea crizei de guvern.

Toate combinațiile politice se concentrează acum asupra chestiunii: cine va fi urmașul contelei *Khuen-Héderváry*. Răspunsul la această întrebare nu este atât de greu precum s'ar părea, dacă ne dăm seama de motivele cari au determinat demisia guvernului. Este adevărat că acest guvern a demisionat, cum a declarat însuși contele *Khuen*, fiindcă n'a putut să obțină votarea reformelor militare, deși a încercat toate mijloacele. Obstrucția pornită împotriva reformelor militare opoziția a motivat-o întotdeauna cu necesitatea înlăturării votului universal. Lupta din parlament s'a dat pentru prioritatea votului universal. Cercurile din Viena s'au convins că actualul guvern nu poate să obțină votarea reformelor militare nici după pactul încheiat cu partidul *kossuthist*. Partidul opoziționist a dovedit că știe să profite de drepturile ce i-le admite regulamentul intern într-o măsură care să zădărnicească discuția reformelor militare. Viena are nevoie de aceste reforme încă înainte de vară nu putea să aștepte până ce guvernul va înfrânge obstrucția.

Soarta guvernului *Khuen* era astfel pecetluită. Trebuie să vină un nou guvern care să câștige majoritatea pentru votarea provizorie, pe un an măcar, a reformelor militare, ca în vremea aceasta să se poată înlături votul universal.

Programul acesta ce se impune noului guvern pare a determina și persoana viitorului ministru-președinte. Iar acesta nu poate să fie numai actualul ministru de finanțe *Lukács*.

În partidul guvernamental de azi, *Lukács* are mulți aderenți. Elementele mai liberale ale partidului fără îndoială îi vor sprijini acțiunea și toate încercările contelei *Tisza* și *Andrássy* de a-i pune piedeci în cale (împiedecând astfel și înlăturarea votului universal) vor trebui să rămână zadarnice. Un guvern care vine cu misiunea specială de a înlături reforma electorală va avea între orice împrejurări majoritatea covârșitoare.

Despre situație am primit următoarele rapoarte:

Kossuthiștii și Tisza.

În unele cercuri ale partidului guvernamental se agită ideea ca partidul să păstreze în criza actuală cea mai mare neutralitate. Sunt fracțiuni cari cer să se aducă o hotărâre în sensul că partidul nu va sprijini decât un guvern în frunte cu *Khuen*.

Zilele din urmă, contele *Tisza* și contele *Andrássy* au avut consfătuiri intime, în cari a fost vorba de alcătuirea unui nou partid, la care s'ar alipi și partidul *kossuthist*. Membrii acestui partid ar fi toți dușmanii reformei electorale, a cărei realizare va fi programul viitorului guvern.

Audiențe noi.

Fostul ministru-președinte n'a făcut Maj. Sale propoziții cu privire la persoanele al căror aviz să se ceară. În cercurile bine informate se afirmă că vor fi chemați la audiență președinții celor două camere, *Náray* și contele *Csáky*, apoi contele *Tisza* și, înainte de toate, *Lukács*.

Audiențele aceste vor începe luni.

Noul guvern.

„*Neue Freie Presse*” este informat că Maj. Sa va însărcina cu alcătuirea noului cabinet pe actualul ministru de finanțe *Lukács*, care va primi însărcinarea. „*N. Fr. Presse*” publică chiar și tabloul viitorului cabinet.

Tabloul este următorul:

Lukács László, ministru-președinte;
Batthyányi Tiv., m. de comerț;
Kabos Ferencz, interne;
Wlassics Gyula, justiție;
Zichy János, culte;
Serényi Béla, agricultură.

Președinte al Camerei ar fi să fie ales *Justh Gyula*.

Demisiunea guvernului în Cameră.

Guvernul *Khuen Héderváry* și-a anunțat azi demisia și în mod oficial a avut importanța unei solemnități triste pentru partidul dela putere și plină de îngrijorări, temeri și speranțe pentru partidele din opoziție. Marcele partid guvernamental până în clipa din urmă mai trăgea nădejdi. Încet însă s'a dovedit trista realitate și teama de ziua de mâine, deveni generală pe fețele șefilor *Tisza*, *Andrássy* și *Apponyi* și a partizanilor lor.

Contele *Khuen* a sosit la 10^{1/2} la cameră, a cărei culcare erau populate de un număr mare de deputați. Aderenții săi l-au aclamat.

Rămâi.

Rămâi la mine, o rămâi,
De-apurarea femeie.
Din focul dragostei dintâi
Redă-mi doar o scântee.

Așterne vâlul de visări,
Pe mîntea mea pustie,
Și 'n pătimase 'mbrățișări,
M'alintă pe vecie.

Căci iar de doru-ți sunt invins,
Și vreau să-mi fi aproape.
Să simt sărutul tău aprins,
Pe 'nchisele-mi pleoape.

Și 'n fiorat de-atât noroc,
De-atâta fericire,
La pieptu-mi să te strîng cu foc,
Pierduta mea iubire.

De ce stai rece când te chiem,
Cu-aceleași dulci cuvinte.
Și când aceleași patimi gem,
În pieptu-mi ca 'naintea?

De ce 'ntorci capul? Ți-ai uitat,
Povestea de iubire
Ce ți-am rostit-o 'nfrigurat,
De-atâta fericire.

Cum poți să pleci, când bine știi,
Că 'n viața mea întreagă,
Mi-ai fost izvor de bucurii,
Mi-ai fost atât de dragă.

Rămâi, o nu pleca, rămâi
Căci mâne cine știe.
De voi avea la căpătâi,
De veghe vre-o făclie.

Liviu Coman.

Amintiri.

De Maria Fr. Popu.

Întâmplarea m'a făcut să găsesc pe măsuta de noaptea a prietenei mele, câteva rînduri vechi scrise de ea, una din colegele noastre de școală ne care în ultimul timp când devenisem mai mari o luasem în anturajul nostru, găsind-o demnă de a fi părtașa ideilor și simțămintelor noastre. Acele câteva șire, mi-a renoit aceleași gânduri și sentimente ce le purtam odinioară pentru ea, și parcă și azi o am vie înaintea ochilor mei cu întreaga poveste a vieții ei plină de sbucium și suferinți, cu toate clipele dulci ce i-au amăgit ființa, cu durerile ce au sdruncinat-o, cu plăcerile și desiluziile ce au legănat-o și au pierdut-o...

Locuia alături de noi într-o casă scundă sărăcăcioasă spoită cu alb, cu ferestrele mici și subrede. De-așungul celor două odăi se întindea un pridvor lipit cu pământ și susținut prin niște stâlpi de lemn groși, înegriți de vreme. Era săracă ea și casa în care locuia cu sărmana ei mamă bună și blândă și cu o bunică bătrână gârbovită de ani și plină de evlavie.

O vedeam adesea în poartă, și nu știu cum un instinct mă împingea să leg prietenie cu ea, ceva ce nu-mi da pace ori de câte ori o vedeam că-mi

suride din poartă și mă chema cu privirea. Eram pe atunci copiii de-o seamă și cu acel instinct ce-l au copiii de a se împrieteni repede, în scurtă vreme ne-am pomenit prietene nedespărțite.

Nici nu-mi aduc aminte cât de repede s'a strecurat timpul acela plin de cele mai delicate și nevinovate glume! Doamne, cu câtă bucurie așteptam să plece mama de-acasă! Nici n'apuca să iasă bine pe poartă, și 'n repezeala ce numai copiii știu s'o pună în asemenea momente, toate hainele mamei sau ale surorii mai mari erau date jos și rînd pe rînd îmbrăcate în zorul și pofta de a ne face fete mari și a părea frumoase.

Mult necaz am avut odată până am putut găsi o cheie potrivită la dulapul cu dulceturi. Și atunci când ne-am văzut stăpâne pe dulapul plin cu bunătați, ni-s'a părut că toată lumea-i a noastră! Seoteam binișor borcanele din dulap și le așezam jos și rînd pe rînd încercam din toate. Plăcerea mea cea mai mare era atunci când luam boabele de dulceață cu vârful fusului pe care-l uitase mama de multă vreme sus pe dulap. Aveam însă totdeauna grija să așezăm toate la locul lor ca să nu se cunoască. Dar toate astea n'au mers mult, că într-o zi ni-se 'nfundă. Pe când deschideam odată dulapul, o mișcare stângace a prietenei mele cu cotul lovește geamul și se spurge. De atunci mama a aflat ce fac soarecii când pisica nu-i acasă, și după ce m'a mîngăiat binișor cu miuaia, pe prietena mea a trimis-o acasă, și mie mi-a tăiat ori ce poftă de prietenie cu ea. Doamne, jalea mea cât era de mare nu se poate spune! Mi-se părea că nu pot trăi fără s'o văd cel puțin. Eram mulțumite dacă ne puteam vedea, sau vorbi. Când pleca ma-

Câteva minute în urmă a sosit și contele Tisza însoțit mulți dintre intimii săi, cu cari avuse o constituire la locuință.

Sedinta s'a deschis la ora 11 fără un sfert prin președintele Návay.

Când intră în sală Khuen Héderváry, întreg partidul nunciilor s'a ridicat în picioare și îl primise cu un oream de aplause și ovatii.

Contele Khuen se întoarce spre băncile partidului său și se înclină mulțumind. Se așează apoi în fotoliul său.

Partidul justhrist privește tăcut, mai în urmă aclamă cu entuziasm votul universal.

Se cetesc mai multe acte presidiale, în urmă Návay, îi acordă cuvântul primului ministru:

Contele Khuen se ridică și într-o liniște mormentală rostește următoarele:

— Am onoarea a anunța onorata cameră, că guvernul și-a prezentat demisia Majestății Sle, care a binevoit a o primi și a însărcina provizor guvernul cu conducerea afacerilor. În consecință, rog să binevoiți, ca până la formarea noului guvern, camera să iese vacanță. (Aprobări).

Zboray Miklós (poporal): Traiască Belvedere!

Ministrul președinte s'a ridicat de pe fotoliu și a părăsit sala. Partidul său l-a petrecut între ovatii furtive.

Kossuthiștii priveau tăcuți și resemnați. Justhristii aclamau votul universal.

Svonuri false. Libertatea de astăzi aduce o știre ipocrită de orice fond de adevăr, pe care nu știu de unde o scoate. Susține că în urma tratativelor de împăcare cari până în ziua de astăzi se continuă încă între delegații comitetului național și ziarul „Tribuna”, tipografia noastră, librăria și totul se va face iar ziarul nostru „încetează”, deoarece scriitorii lui ar fi fost „înduplecați a se hotări” la așa ceva.

Desmințim întru toate acest svon absolut fals și rugăm Libertatea să și tempereze orice poftă de combinații fantastice, fiindcă nu este departe vremea când va cunoaște adevărul întreg. Cât privește „amănuntele” despre „sfârșitul” nostru „nșor de înțeles de (?) Libertatea” le vom celi cu plăcere, — după „sfârșit”.

ma de-acasă, ne duceam în șopron și prin o gaură ce era făcută îns cândură ne întrebam de sănătate și ne dădeam dulceduri și alte lucruri bune ce le opream dela masă fără să mă vadă mama. Așa am petrecut ani de zile în tovărășia ei de copilă veselă și plină de viață până am ajuns mari, iar timpul, societatea și mult alte condiții de viață ne-au despărțit aproape pentru totdeauna...

Peste câțiva ani mă pomenesc că vine la noi. Dorea să mă vadă. Nu pot îndeajuns descrie impresia puternică ce a făcut-o asupra mea! În locul copilei mici, vioaie, era o fată mare, și atâta de frumoasă și dezvoltată că multă vreme ochii mei nu s'au putut deslipi de pe fața ei, de pe întreaga ei făptură.

Era înaltă și bine făcută, un păr blond auriu încadra o față albă și fină, iar două rose naturale înfloieră în obraji. Nasul fin și puțin ridicat în sus, da un aer cu totul străin, iar ochii de un albastru închis aveau reflexul undelor și alăucelul mărilor.

Venită pentru scurtă vreme din capitala țării unde niște neamuri miloase o duseseră — îngrijăți de mizeria zilei de mâne — ea să-i creeze o existență, ea să-i asigure câștigul unei pâni muncită cu cinste, acolo, în orașul acela mare plin de viață crescuse, se făcuse mare mare și frumoasă. Acolo, în viața sgomotoasă a orașului, în ispitele veșnice ce le întâlnea la tot pasul, în vârtejul amestecător de-o clipă a unei vieți spumoase și fără temei, acolo a trebuit să-și piardă sufletul ei curat — un diamant — crescut într-o colibă săracă, dar sub ocrotirea unei mame, sub paza unei bătrâne neputincioase. În brațele lor curate, sub privirea de veghe a celor două inimi cinștite, au crescut

Românii și Rutenii din Bucovina.

Abia a trecut la odihna de veci vicarul general al Mitropoliei române din Bucovina, mult regretatul Miron Călinesc — și Rutenii, acești dușmani neîmpăcați ai Românilor, au și început să ridice capul, cerind ca viitorul vicar-general să fie luat din rindurile lor.

Ruteanul desemnat pentru această înaltă slujbă bisericească din arhidieceza Bucovinei ar fi consilierul Manastyrski, care, în treacăt fie zis, rîvnește și la demnitatea de viitor mitropolit.

È cunoscut de întreaga suflare românească caracterul istoric pur românesc al bisericii române din Bucovina, pentru ca să mai fie nevoie să scoatem în relief îndrăzneala Rutenilor, cari tind să slavizeze cu ori ce preț biserica națională românească a fraților noștri bucovineni.

Românii din Bucovina au marea datorie ca uitând tot ceea ce poate să-i desbina, să-și dea mâna și să țină piept în fața pericolului atât de imens pentru ei, acela al slavizării bisericii lor, păstrată neatinsă secole de-a rîndul și atât de bine dotată de marii domni de pe vremuri ai Moldovei.

Dacă poporul rutean simte în el nevoia unei vieți naționale proprii, n'are decât să se despartă de arhidieceza Bucovinei și să-și înființeze o episcopie a sa pe seama credincioșilor ruteni, cari azi pot da foarte bine contingentul pentru o dieceză proprie a lor.

Amestecul Rutenilor însă în treburile bisericești ale Românilor trebuie străvilit cu ori ce sacrificii, căci el nu urmărește decât rutenizarea bisericii românești.

A fost și este o mare greșală din partea conducătorilor Românilor din încântătoarea grădină a lui Alecsandri că au lăsat pe Ruteni în ultimii 15 ani să se prea îndulcească din fondul religios al bisericii românești, căci acum li-s'a mărit apetii-

un suflet rupt din ele, un suflet nepătat ea și viața lor însăși. Și când au petrecut-o la gară, mama eu inima strînsă, cu lacrimi în gene, a sărutat-o pe amândoi obraji și i-a zis: „Ai grijă fata mea, fii cuminte și ascultătoare”. Sărmana mamă, de ar fi putut bănuși numai, cum ar fi oprit-o la casa ei săracă dar curată și cu câtă mulțumire nu și-ar fi împărțit între ele fărima de pâne. Dar sătulă de lipsă și mizerie i-a zis: „Du-te, dacă nu pentru noi, cel puțin pentru tine”. Și s'a dus...

Cine ar fi gândit că tu sărmana mea amică, pe când coseai alături de colegele tale aseuți ispitele lor cu cari căuta să-ți înflorească mintea ta neștiutoare de rele! Și a fost destul ea firea ta veselă să prindă indemnul unei vieți noi și să te lași condusă de stăruințele invidioase ale sufletelor curate. Și pe zi ce mergea începea să încolțească tot mai tare în mintea ta o viață azurie iar pe firul de ată ce-l trăgeai alene, brodați o viață mai ușoară, lipsită de griji... iar mai târziu plictisită ți-ai svărlit acul jos și cu el viața ta cinștită de pân' atunci. Cu ochii nchisi ai pornit spre fastul strălucitor și în cupa înșpumată de șampanie ți-ai pierdut tot simțul tău curat de odinioară, iar în melodiile și glumele obscene, ai risipit și ultima licărire de virtute ce-o mai aveai. Ți-ai atârnat la gât colanul scump, în mâni ți-ai pus diamante și toată te-ai împodobit cu înșelăciune și așa înfășurată în blana scumpă ți-ai acoperit murdăria în care căzuseși.

O, cât mi-e de jale de toată frumusețea și viața ta pierdută...

Și poate ai văzut că tu nu mai erai pentru mine aceea ce erai odinioară în copilăria mea, căci descrierea peripețiilor tale n'o mai puteam asculta. Când am văzut că în tine pierise tot ce aveai mai

tul și manifestă aspirațiuni de a desnaționaliza pe singurul popor autohton al Bucovinei.

Rutenii trebuie făcuți să înțeleagă că mitropolia Bucovinei nu poate fi decât românească, conform caracterului istoric al bisericii din Bucovina.

Scrisori din București.

Dela Teatrul Național. — Intelctualizarea. — Un sfat al lui Richepin. — Societatea scriitorilor — persoană morală.

București, 22 Februarie.

La Teatrul Național se joacă cu mult succes noua piesă a dlui G. Diamandi, „Dolorosa”. Ca și în celelalte piese ale sale, autorul caută să dea o deslegare etern nedeslegatei probleme a iubirii. Ce iubim? Omul, sau sufletul? Și după zguduitorile momente, prin cari trec eroii piesei, problema rămâne tot nedeslegată și tot așa va rămănea, dată fiind complexitatea sufletului omenesc.

Teodora, soția unui avocat muncitor și cu dragoste de căminul său, se îndrăgostește de pictorul Arnota, care însă nu iubește în ea decât formele perfecte, pe cari le exploatează pentru arta sa. Pentru acest om, așa de străin de zbuciumările sufletului ei, ea face totul, își părăsește soțul și copilul, se umilește, crezând să va putea să-i cucerească sufletul de mult ajuns în stăpânirea artei. Văzându-l mereu preocupat de gândul că un prieten al său, pictorul Scoruș are un tablou de renume universal, ea-i promite lui Scoruș că i-se va da, numai să nimicească tabloul. Acesta, pretuind iubirea mai presus de toate, o ascultă și sfășie nemuritoarea pânză, care nu era altceva, decât un portret din tinerețe al Teodorei. Când Arnota află crima ce a făcut-o, nimicind frumosul tablou, o insultă, o lasă zdrobită, purtând în sufletul lui singurul regret: Acela după pierderea minunatei opere de artă.

S'a vorbit mult în timpul din urmă la noi despre intelectualizarea literaturii. Piesa dlui Diamandi ar forma un început în această direcție. Părăsind calea bătută până acuma, dsa ne duce într-un mediu nou, cu concepții așa de felurite despre lume și viață. O lume așa de străină sufletește de noi, al căror suflet a mai păstrat ceva din naivitatea și credința celor din mijlocul cărora ne-am ridicat. O lume odioasă prin lipsa ei de respect față de ceea ce noi considerăm mai sfânt.

frumos, mai curat, când lipsa de regret și nepăsarea se așternuse pe simțul tău frumos, n'am putut să te mai ascult, și desgustată de tine, de tot ce atingeai ființa ta, mi-am întors spatele și am plecat... Și azi deși ești dusă, deși ai plecat dintre noi, dar nu-mi pot opri melancolia și tristetea ce-au deșteptat în mine acele câteva șire scrise de tine odinioară, și te plâng cu tot regretul unei duioase amintiri pierdute...

Mai târziu o văzui întinsă pe patul de moarte între două făclii. Mă strecur binișor în odaie s'o vad. Din frumusețea-i de odinioară nu-i rămăsese nimic: era galbenă și uscată, iar umerii obrajilor scoși, ai fi zis privind-o că-i un schelet de oară. În tăcerea mută a odăii, singură cu moarta, mă prinde un fior rece, ce mă înghiață; și fără să-mi dau seama pornesc încet să plec. Un sgomet ușor, un foșnet de rochie îmi atrage privirile. Mă uit în jur, și văd jos o femeie cernită ce stă grămadă cu capul în poală. Indată ce mă simte își ridică fața și mă vede. Era mama ei, îmbătrinită, pe care n'o mai cunoșteam. Cu fața suptă, cu ochii scâlțați în lacrimi, mă prinde cu mâna ei osoasă și uscată și m'apropiu să privesc chipul moartei. Un mămunchiu de roze am risipit pe fața-i mută și rece, iar lacrimile noastre înfrățite în aceeaș durere s'au îmbinat cu jalea și plânsul petalelor risipite... am lăsat-o nemângăiată pentru pierderea unicului ei copil, iar eu încet și fără a zice un cuvânt, m'am strecurat încet afară...

Cu mine duceam chipul copilei de odinioară și în mine plângea jalea unei copilării apuse și pierdute...

Budapesta.

Și parcă autorul vrea anume să ridice vălul de mineună ce acopere toate faptele petrecute în această lume. Și face bine, arătând pervertirea de dinnește acolo unde naivitatea noastră vedea armonie și bogăție sufletească.

Din multele discursuri, din conversațiile cari au avut loc cu ocazia petrecerii poetului francez Jean Richepin la București, cred că trebuie reținut sfatul binevoitor al marelui artist, în jurul cărui, pe lângă personalitățile noastre literare de seamă, ea și în jurul unei lumini, seara, au căutat să strălucască atâți fluturi nu toamă de soiu.

Poetul a asistat la reprezentarea piesei dlui Eftimiu, „Însură-te Mărgărit”. A putut să se convingă despre bogăția neexploatăată încă a basmelor noastre, a poeziei noastre populare. A văzut puterea de creație a fantaziei poporului nostru, putere care și astăzi se manifestează atâta de frumos. A înțeles poezia ce se degajază din ori ce producție populară și a rămas încântat de aceste comori ale noastre. Admiratia și-a exprimat-o fără de nici o rezervă, dând un sfat scriitorilor ce-l înconjurau:

— Nu uitați niciodată izvorul pururea proaspăt și înviorător al poeziei Dvoastră populare. De aici se pot lua subiecte de o valoare universală. Cu elemente de aici se poate înnoi și ridica literatura.

Oam aceștia au fost cuvintele poetului, care venea din centrul lumii continentului nostru, care venea de acolo de unde au venit nouile mode în literatura noastră, unde vor să parvină toți măriniții, cari, văzându-se socotiți după merit, recurg la insulte triviale. Recurg la mijloace nepermise între oameni civilizați, după cum face un cunoscut vânzător de popularitate, care găsește cu cale să insulte o femeie, pe dna Isabela Sadoveanu. Când un astfel de artist, cum este Richepin, ne dă astfel de sfaturi, oare n'ar fi mai euminte să le urmăm? Noi lăsam comorile noastre neexploatate. Treceam nepăsători pe lângă ele, rîvnind după falșă strălucire a celor ce le vedem la străini. Odată vor veni însă străinii să exploateze comorile noastre. Și atunci va fi prea târziu să ne mai întoarcem la ceea ce n'am știut a pretui.

Deocamdată e mare bucurie în mijlocul scriitorilor. Societatea de curînd înființată a acestora a fost recunoscută de persoană morală, intrînd astfel în rîndul societăților cari pot să-și apere în instanță drepturile lor, pot primi donații, pe cari să și le administreze după voia lor, pot cere ori când scutul legii. De acum înainte nu se mai cere decât muncă stăruitoare, pentru ca să vedem această societate la înălțimea societăților similare din străinătate. Cum concursul tuturor celor cari pot să-l dea n'ar lipsi, e timpul ca cei cari conduc această societate să se gîndească la înființarea unei case de editură, forînd pe scriitori de exploatarea editorilor, cari au știut foarte bine să se folosească de lipsa de organizație a acestor visători de vremuri mai bune. În chipul acesta, ajutînd scriitorilor să poată trăi prin munca lor, au putea în adevăr să spunem că au sosit vremile noi pentru apostolii scrisului românesc. Și n'am mai zîmbi, văzînd cum se publică atâtea exagerări prin diferitele publicații de reclamă. Căci o casă de editură a scriitorilor ar ști ce să publice și ce nu. Am avea în ea o garanție cu privire la valoarea cărților, cari se pun în circulație. S'ar face mult pentru răspîndirea operelor bune și s'ar forma în fine gustul publicului. Dar să nădăjduim că vom vedea realizată și această frumoasă idee.

Un lucru n'ar trebui să scape din vedere celor cari conduc această societate: Frumoasele șezători literare ținute atît în regat, cît și în afară de hotarele regatului, în Ardeal și Bucovina, nu s'au mai continuat anul acesta. Și poate aceste mani-

festări erau cele mai simpatice. Cu deosebire la Români din afară de regat ele au stîrnit un entuziasm de nedescris, trezînd în suflete dragostea de literatura noastră. N'ar trebui să se uite clipele de curată însuflețire din Sibiu, Arad, Cernăuți și alte centre și ar trebui să se reia aceste șezători.

Coresp.

Jubileul lui Caragiale.

În ultimul număr al „Voinței Românești”, d. G. Ibrăileanu publică un frumos articol despre marele nostru Caragiale. Il reproducem cu plăcere:

„L'am văzut acum doi ani. Era strălucitor de vervă, și mai tînăr decît ori cînd. A vorbit șase ceasuri în șir, în picioare și jucînd scenele pe cari le istorisea. Atunci am auzit, din gura lui, cele mai splendide „pagini” de critică literară din cîte cunosc. Și tot atunci a povestit cîteva scene și a relatat cîteva tipuri caracteristice, care ar face, singure, gloria unui scriitor. Omul acesta era viață, jucîndu-se. Se poate un mai mare semn de tineretă?... În realitate, un Caragiale nu îmbătrînește niciodată, căci un spirit pur, ca el, „nu cunoaște nici timp, nici spațiu”.

Caragiale este cel mai mare creator de viață din întreaga noastră literatură. Și, într'un sens, este singurul creator, pentru că numai el, singur, în toată literatura română, „face concurență stării civile”.

Am văzut mulți comisari în urbele prin care m'am perindat în viața mea. Pe dl. Rustea dela Roman, pe d. Dancu dela Bărlad și pe atîția alții. Dar cînd eram în clasa V-a liceală, am văzut „Noaptea furtunoasă” — și pentru mine de atunci încoace, „comisar” a rămas Nae Ipingsescu. Nici d. Rustea și Dancu, nici ceilalți, pe cari i-am văzut înainte ori după Nae Ipingsescu. Și cucoana Ilenuta din ulița Sfinților Voevozi din Roman, și cucoana Zoia din mahalaua Sf. Ilie din Bărlad, puneau și ele țara la cale, căci erau și ele nume din popor. — dar le-a bătut pentru totdeauna Coana Efimița din „Conu Leonida față cu reacțiunea”. — Și iarăși, mulți președinți de cluburi și de intruniri, cam ramoliți și cam solemnii, am văzut în viața mea, dar toți au luat forma unor suluri de ceață... ca'n Ossian — pe cînd pe Trahanache îl văd așa de clar! Căci Caragiale a prins și a turnat în Nae, în Coana Efimița și în Trahanache, tot ce aveau caracteristic Rustea și Dancu, Cucoana Ilenuta și Cucoana Zoia și venerabilii președinți de cluburi, care prezidau intrunirile în copilăria și tineretea mea — și une ori și acum.

Trahanache, Cațavencu, Cetățeanul turmentat sunt personaje despre care vorbești, ca despre ori care altele inserise la starea civilă. Și, cînd vrei să faci comparații lămuritoare, nu compari pe Cațavencu cu d. X, ci pe d. X cu Cațavencu, pentru că dom' Nae Cațavencu și pentru dta, și pentru interlocutorul dta, e un personaj mai viu decît d. X, cu toate că d. X trăiește în carne și oase, și-l întâlnești pe stradă și în berării.

Ei bine, acest merit de a fi creat oameni și de a le fi dat drumul în lume, la noi îl are numai Caragiale. Numai el, pe pămîntul românesc, pe lângă sutele de milioane de oameni creați de Dumnezeu de-a lungul vremii, a mai creat cățiva. — Și aceasta este arta cea mare. În aceasta stă suprema forță a prozatorului. Creația, prin „sufflare de viață”, cum scrie la Biblie.

Dar acest fel de creație nu ne satisface numai plăcerea estetică. Prin această putere de creație artistul merge în sensul omului de știință. Artă mea lămurște și ea, scoțînd și separînd o ordine în ceea ce e haotic și încalcînd în realitatea lucrurilor și stabilînd între aparențe o legătură

cauzală. Din acest punct de vedere, Caragiale este cel mai mare istoric al epocii dintre 1870—1900. Un istoric complet, care arată, care e — și care explică, sintetizînd în cîteva personaje și în cîteva evenimente caracteristice categoriile sociale, stările sufletești și întâmplările produse de introducerea civilizației apusene la noi, el a istorisit, a criticat și a explicat întreagă viața a epocii de care s'a ocupat.

Romanul, novela, drama, numai atunci își merită numele, căci numai atunci își îndeplinesc menirea, cînd ne deslușește o parte din viață, pe care noi, mai obtuși, n'o putem pricepe, în care nu putem vedea clar. Toți prozatorii mari aceștia au făcut — și n'au făcut altceva.

Știu, există o proză de sentimentalism subiectiv, în care-ți „transpui” „senzațiile” așa numite rare, ce ți le dă viața... F' steapă, și e și facilă, pentru că îți alegi după voi lucrurile care-ți dau senzațiile acelea rare, și apoi îți poți alege după voi și senzațiile cari ți le dă viața, iar dacă te încerci în exprimarea cutăror senzații, renunți la ele, admiți că ai „alte”, mai ușor de „transcris artistic”. — Cu totul altfel e ceea ce dă un Caragiale. Realitatea obiectivă e una, și trebuie să te supui ei. Dacă n'o poți pricepe și zugrăvi, așa cum este, nu-ți rămîne nimic de făcut, căci nu poți inventa o realitate, care să corespundă stilului dta, pentru că dai un teribil examen înaintea noastră, cari o cunoaștem cum e.

Conu Leonida nu poate răspunde la o întrebare a Cucoanei Efimiței decît într'un mod ar fel, hotărît de situația dată, de țara, de poporul său și de atâtea alte lucruri, cari se nacheie cu alcătuirea nebuloasei primitive. Pentru a găsi acest răspuns, trebuie să ți-l șoptească cineva a-cel „demon”, care nu e altceva decît închegarea miilor de observații făcute asupra lumii, — observații și închegare, cari presupun întîlnirea atator alte rare și variate însușiri sufletești.

Și admir pe acest om, care a aruncat asupra realității noastre sociale privirea cea mai sigură, cea mai scrutătoare și cea mai pătrunzătoare.

Ce ridicul de micuță este ecritura artistă a senzațiilor dlui X, senzații cari nici nu mă interesează pîn' pe-acolo, căci nu-ni este nici rudă, nici amic (și pe cari nu le pot gusta decît la locul lor: în versuri) — față cu barbăteasca dominare și lămurire a victoriei din opera lui Caragiale, viață care mă interesează, pentru că este lumea mare a lui Dumnezeu, în care trăiesc.

Dar importanța lui Caragiale în literatura românească nu stă numai în faptul că e cel mai mare scriitor obiectiv și micul creator de tipuri devenite populare (ca și de expresii devenite curente). Importanța lui e mare și hotărîtoare și din alte două puncte de vedere.

În transformarea literară, care urmează epocii Alecsandri, dacă Eminescu marchează un stadiu nou în poezie, Caragiale marchează un stadiu nou în proză. Proza obiectivă, adevărata zugrăvire a vieții, începe cu el.

O altă însemnătate a operei lui Caragiale în dezvoltarea literaturii noastre, este conștiința lui artistică. În epoca precedentă, a lui Alexandru se scria fără îngrijire, fără conștiință de însemnătatea formei și fără cultul ei. Epoca ce urmează și lui Eminescu, Caragiale și ceilalți, duc cultul formei pînă la exagerare — lucru natural oricărui reacțiunii, și foarte util atunci, cînd era salutar ca remediul să se dea în doze forțate. — Și dintre toți scriitorii vremii sale, Caragiale e cel mai mare artist. (Eminescu e mai poet decît artist, ori cît de mare artist e, Caragiale e mai artist decît poet, ori cît de mare poet e.)

Între bucățile sale veți putea găsi deosebiri. Dar forma sa e vecinic aceeași — perfectă, impecabilă. Inteligența, cu care a pătruns pînă în fundul vieții noastre sociale, încorporată asupra poporului său scris, i-a dat acea siguranță de autocritică, pe care n'a avut-o nimeni altul la noi.

Acestor încomparabile însușiri de artist, schi-

MOBILE
TARI, LUCRATE CU GUST ȘI IEFTINE
să pot căpăta numai la fabrica de mobile alui
Székely és Réti, Marosvásárhely,
Széchenyi-tér 47

Lucrul solid și prețurile ieftine e cauza că numărul cumpărătorilor nostri zilnic să înmulțesc.
Trusouri complete pentru mirese.
Aranjamente admirabile pentru prânzitoare, dormitoare, saloane și odăi etc.
Mobile englezești cu piele. Prețuri de tot ieftine.
Oamenilor acreditabili se vînd și pe lângă plătire în rate.
În provincie la dorință mergem în persoană și arătăm bogatul nostru catalog ilustrat.
TELEFON Nr. 214.

tate așa de necomplet aici, își datorește Cărgiale regalitatea literară, pe care a exersat-o, împreună cu Eminescu, asupra conștiinței contemporanilor săi.

În buite maestre, primește sentimentele de admirație și recunoștință ale unui om, care face parte din generația care te-a priceput și te-a iubit mai mult și pe care l-ai făcut de atâtea ori fericit, din liceu, când te citea pe furiș la spatele colegului Balaban, și până azi, când opera d-tale, pe lângă acel răs al inteligenței, care este supremul bine, îi provoacă și un sentiment de melancolie pentru contemporanii săi — ai noștri — Rică, Nae, Chiriac și ceilalți. Au fost așa de vii pentru mine, că-mi închipui că au îmbătrânit și ei.

Episcopul dr. Dem. Radu la Roma.

„Unirii” i-se scrie din Roma:

În urma însărcinării primite dela confătuirea arhierilor provinciei noastre bisericesti ținute, precum se știe la Blaj, Il. Sa episcopul Orăzii-mari Dr. Demetriu Radu, deși suferind de o răceală avută, care l-a ținut câteva zile la pat, în 25 Februarie a plecat către eterna cetate a Romei-vechi.

În drumul său, atât de greu și lung, s'a oprit mai întâi la Budapesta unde s'a prezentat la d. ministru-președinte spre a-i străpune o copie din memorandumul corului episcopesc, în cauza înființării episcopiei gr-cat. maghiare și la d. ministru de culte, încunoscându-i pe amândoi despre călătoria sa la Roma și despre scopul aceleia.

Domnul ministru-președinte și-a exprimat îndestulirea sa pentru chipul leal, în care din partea Ilustrității Sale episcopului dela Oradea-mare, ca mandatar al corului episcopesc se ducă la îndeplinire mandatul primit.

Dela Budapesta Ilustritatea Sa, însoțit numai de către fratele său canonicul din Lugoj Dr. Jacob Radu, a plecat la Viena și a prezentat monsignorului Rossi, însărcinatul de afaceri al sf. Scaun apostolic, iarăși o copie a aceluia memorandum.

Din Viena a plecat, peste Veneția la Roma, unde a sosit Vineri seara în 1 l. e. și mai întâi a fost silit a se supune unui specialist spre a-și cura morbul de urechi supraput în urma răcelii de care suferise în săptămâna trecută. În meritul cauzei pentru care a întreprins această călătorie, indemnând de datorința curtoasiei și de simțul de lealitate față de Augusta persoană a Suveranului nostru, s'a prezentat la A. Sa Principele Schönburg-Hortenstein ambasadorul monarhiei Austro-Ungare pe lângă S. Scaun. Iar pentru a putea fi primit în audiență din partea S. Sale Papa Piu X s'a înștiințat la oficiul Majordomnului S. Sale din partea căruia i-s'a pus în prospect audiență pe una din proximele zile ale acestei săptămâni, fiind S. Sa foarte ocupat cu primirea în audiență a unui număr însemnat de Episcopi și prelați francezi cari se află de mai nainte aici.

Până la audiență, încât îi permite starea sănătății va face vizite pe la mai mulți Cardinali și prelați ai curiei romane, cei mai mulți vechi cunoscuți ai săi.

Serbătorirea lui Richepin.

București, 23 Februarie.

„Sindicatul ziaristilor” a oferit ieri la orele 12 un banchet în onoarea marelui poet Jean Richepin, membru al Academiei Franceze, în sala de marmură a hotelului Boulevard.

La masă au luat loc: maestrul Richepin, între dna Blondel, soția ministrului plenipotențiar al Franței și dna Procopiu. În față stau dna Anne J. Richepin, alături de d. Blondel ministrul Franței și d. C. Arion, ministrul instrucțiunii publice.

La acest banchet, dat în onoarea marelui poet, care reprezintă civilizația mediteraneană, au participat un mare număr de ziaristi, membri ai Sindicatului și de personalități din societatea noastră, dintre care notăm:

D. I. Procopiu președintele „Sindicatului Ziaristilor”, Iacob Negruzi președintele Academiei, prof. Dr. Toma Ionescu, I. Bacalbașa, directorul general al teatrelor, N. Xenopol, Al. Djuvara, G. Diamandy, C. Banu, G. Ranetti, C. Demetrescu, I. Pop, Ch. Lahovari, D. Karnabatt, G. Cristodorescu, I. Popescu, Em. Nicolau, I. Scurtu, Briol, Rubin, Ath. Ranetti, Mihail Mora, Virgiliu Mora, Ionsohn, I. Minulescu, Florescu, P. Locusteanu, C. Scurtu, N. Popescu-Dupu, I. Voinescu, V. Savel, Negru, C. Cosco, Remus Dragomirescu, Streittmann, I. Nicolau, N. Georgescu, L. Ilescu, Congopol, P. Macri, Jules Brun, Balist, Aurel Mareu, etc. etc.

Toastul dlui I. Procopiu.

D. I. Procopiu, ridică paharul în gloria lui Jean Richepin, în numele sindicatului ziaristilor, exprimându-și bucuria că poate contopi omagiul său personal cu omagiul presei române.

„Salut în Jean Richepin, spune dl I. Procopiu, pe reprezentantul civilizației franceze, această civilizație umanitară și altruistă, care a risipit binefacerile ei în toată omenirea, această civilizație care exaltă umanitatea și demnitatea omului.

Salut în Jean Richepin pe prozatorul admirabil și autorul dramatic puternic, pe subtilul și vigurosul poet al realității, care chiar când este hidoasă se transformă în frumusețe prin raza de lumină a geniului.

Salut pe cântărețul emoționant, plin de milă și umanitate al vagabonzilor, care prin geniul său, dintr-o decădere a isbutit să facă o frumusețe.

Dorese ca d. Jean Richepin și grațioasa sa soție să plece dela noi din țară cu cele mai frumoase amintiri, și să revină în mijlocul nostru, pentru a ne mai da fericirea de a auzi verbul său plin de avânt și imagini”.

Frumosul și vibrătorul toast al dlui Ion Procopiu a fost acoperit de călduroase aplauze.

Răspunsul dlui Jean Richepin.

Maestrul se ridică emoționat.

„Sunt mișcat de frumoasa cuvântare a dlui I. Procopiu, spune maestrul, nu atât pentru laudele ce mi-se aduce, cât pentru omagiul ce se face civilizației franceze.

Civilizația franceză e altruistă și umanitară, ea răspândește lumina și generozitatea ei dealungul universului. Pe când alte civilizații sunt pedante și greoaie, civilizația franceză e grațioasă, înaripată, plină de eleganță.

Aceste calități, cari disting civilizația franceză de celelalte civilizații, sunt caracteristice civilizației mediteraniene: noi le-am moștenit dela Elini.

Civilizația noastră e veche bătrână și poate oboșită; noi am ajuns la rafinamentul de a împărți nu firul de păr în păr, ci raza de soare în patru.

Când noi, popor bătrân vom scăpa din mână facla civilizației mediteraniene, voi popor tânăr și entusiast să o luați în mâinile voastre, să o ridicați sus și să luminați cu văpaia ei universul!”

O salvă de aplauze violente și entusiaste acoperă cuvântarea maestrului.

În urmă facem cerc în jurul lui Jean Richepin, și culegem din gura lui perle și rubine de cuvinte.

Maestrul ne vorbește de impresia plăcută ce i-a făcut-o țara noastră, de senzația de latinitate ce o simte în poporul nostru, încântat de pricepera ce o arătam civilizației franceze și celor mai subtile rafinamente ale ei.

Maestrul e entusiastat de tinerețea și vigoarea țării noastre, de frumusețea și vanitatea de tipuri pe care o înfățișează poporul românesc.

Ne comunică că de aci va pleca la Constantinopol, unde va ține o singură conferință, apoi în Atena.

„Nicăiri nu am întâmpinat o primire atât de entusiastă, o pricepere atât de clară a civilizației franceze, ca în România” ne spune maestrul.

O strângere de mână și gloriosul poet și reprezentant al civilizației mediteraniene pleacă în același timp entusiaste ale celor cari l-au sărbătorit.

D. Karnabat.

Expoziția de țesături și cusături românești din Sibiu.

Duminecă în 3 Martie în prezența Excelenței Sale Mitropolitului Mețianu și a unui public numeros s'a deschis expoziția de țesături și industrii de casă, a dnei Cosma. Numai după ce ai petrecut câteva ceasuri în admirație, surprins de atâtea minuni de frumuseți, îți poți da seama, de munca și meritul dnei Cosma, de a fi desgropat această comoară de artă nebănuită la poporul nostru. Ziarul „Tageblatt”, din Sibiu nu găsește cuvinte destul de elogiase și dă expresie mirării, cum mâinile acele bătătoare de săpă ale țărancelor române, au putut alege pe pânză cu atâta simț de artă și finețe varietatea nesfârșită de flori alese.

Patru sale mari pline, de tot felul de obiecte, fiecare țesut altfel, în fiecare țesătură o nouă combinație de culori, în fiecare înfloritură, o nouă expresie a sufletului uimitor de bogat al țărancilor, cari și-au ales ca mijloc de exprimare acul și războiul. Sunt obiecte din toate părțile locuie de Români, strinse de dna Cosma cu o sîrguință și cu o dragoste fanatică.

În sala întâi sunt țesături executate de școala de industrie din Sibiu sub conducerea dnei Cosma după albumul dșoarei Minerva Cosma. Aici unde motivele țărănești sunt aplicate lucrărilor de tot felul pentru case domnești, poți aprecia nota distinctă a acestei arte de origină plebee. Țesături în mătăasă, perinițe, garnituri la rochii, cuverturi de masă, vestimente bisericesti, toate apar reînscute în culori sărbătorești, sub puterea de farmec a motivelor țărănești.

În colțul din dreapta, îți fură ochii o pânză de ornate bisericesti, lucrată, în argint veritabil și galben deschis de școala de industrie. Alături un rind de ornate complect, țesute în mătăasă de culoare liliachie. Peretele acoperit întreg de concieri bănățenești, în cari predomină culoarea galbenă, atenuată de diferite culori mai închise, și întocmite cu o cochetărie egală cu a penelor celor mai frumoase din pălăriile cucoanelor de azi. Sunt vechi de peste 100—150 de ani; într-o variație de motive neașteptată. Oprege animate în loc de perdele la ferestri strecură lumina prin firele lor colorate. În mijloc, pe masă, perinițe, cu pirogravuri în albastru, altele în mătăasă roză prezintă o fericită imbinare de culori datorite dnei Șerban. La intrare două covoare vechi de peste 200 de ani, din părțile Năsăudului. O frumoasă cuvertură de pat broderie în culori pe stofă filé, lucrată în a-jour din partea dșoarei Minerva Cozma.

În sala I, concierile țin recordul. În sala 2 opregele. Dar cele mai frumoase obiecte sunt în sala a doua, covoarele, în culori vegetale. Aici se manifestă simțul de nuanțare a culorilor. La țărancă și preferința pentru culorile puțin strigătoare. În general se poate constata, că cu cât obiectele sunt mai vechi, cu atât combinația de culori e mai distinctă, mai simplă și mai apropiată de natură.

Un pieptar de două sute de ani din Săliște slabit de bătrânețe atarnă în cui, mărturisind gustul ales al înaintașilor noștri, prin florile lui de un verde deschis, culoarea câmpului. Batista de mireasă din Săliște, costume din Bistrița, cămăși de pe Olt, din Poiana, învelitori din Bran, crăntițe din jurul Sibiului, oprege din Banat, cămăși din România, fac o varietate de motive fericite.

Dna Cosma a îngrădit în cele patru odăi, o comoară de lucruri de artă țărănească, de o valoare neprețuită. Când părăsești expoziția, ești zăpăcit, nu găsești cuvântul cu care să fi mulțu-

pentru deliciale sufletești ce ți-le-a procurat. Când, ca o rugăciune se lănuțește în suflet: dar ajută Dzeu, acestei neobosite femei, să se industrie de casă românească, pentru care s-a născut ca o albină atâtea lucruri neprețuite.

Correspondent.

Cronică externă

Grevele din Anglia. A devenit tristă realitatea cea ce se prevăzuse de mult timp: greva muncitorilor din minele de cărbuni din întreaga Anglie. Acum degeaba se vor lamenta toți cei păsuțiți. Timpul e împlinit și timpul regretelor e inutil! Ai util e acela al reflexiunilor asupra grevei noastre precum și ale repercusiunii ei: atât în rețeaua britanică cât și pe continentul european.

Formidabila grevă a minerilor englezi se alege în legătură cu influența tot mai mare a simpatismului. Departate, în Franța, pe coastele nordice este Boulogne-sur-Mer, trăiește un pustnic. Viața solitarului a prins lumea muncitorimeii în mijlocile elocințelor sale raționament. Acest solitar numește George Sorel și opera lui cea mare e inspirată de forța ideii asupra puterii brute.

Iată ce spune George Sorel despre sine însuși: „Eu nu sunt nici profesor, nici un publicist popular. Nu sunt dispus nici să mă pun sub conducerea unui șef oare-care al unui partid oare-care. Tot ce fac e să pun la dispoziția publicului gândurile mele, notele mele zilnice.

„In ele găsește cititorul literale propriul lui alfabet”.

Ce scop a urmărit Sorel cu realizarea sindicalismului? Spre a răspunde la întrebarea aceasta, trebuie să facem o excursiune în domeniul principiilor filosofice, deci al cugetării abstracte, și să influențăm lor asupra victiei de toate zilele.

Filosofia lui G. Sorel a fost influențată de a lui Bergson, care a ajuns la modă și se complăcea să se afirme cu o ironie jurată (dacă s'ar putea) că el însuși avea ceva în materie de filosofie) a tot ce e rațional în materie de cugetare. După teoria enunțată de el, omul de geniu sau nemulțumitul nu trebuie să țină nici o socoteală de înlănțuirea evenimentelor între ele. Omul să se conducă pur și simplu de intuiție. Intuițiunea e un inel între două convingeri filosofice și trebuie transformată într-o armă în contra așa zisilor intelectuali, cari împuiază capetele mulțimii cu rațiunea și tot cu rațiunea. După teoria noului filosof Bergson, intuițiunea e mai presus de mintea sănătoasă, mai presus de rațiunea cea mai pură. Învățătura aceasta a avut o enormă influență asupra lui G. Sorel, care a fost de altmădă chiar de mai înainte de a cunoaște filosofia lui Bergson, pesimist în ce privește ameliorarea sortii muncitorimeii pe calea legislației. G. Sorel e pe toată linia în contra medicației sociale prin rețete deputătești.

El își bate joc de Jaures, acest cîmpoier de si-labe oratorice. Meritul ce i-se cunoaște e acela de-a fi un bun profesor de liceu. Atâta tot! G. Sorel are o oroare și de șefii socialiști cari acceptă să fie deputați într-un parlament ca cel actual francez. Crezul lui este de-a stabili centrul de greutate al mișcării socialiste în politica conștiinței de luptă de clase industriale. „Seara”.

Alianța militară austro-germană. Presa străină atribuie o deosebită importanță vizitei pe care va face la Berlin noul șef al statului major austro-ungar, deși este un vechi obicei în politica militară vieneză ca șeful statului major să se prezinte, îndată după numirea sa, împăratului german, primul aliat al monarhiei.

De astă dată însă, împăratul Wilhelm a ținut să dea vizitei șefului de stat major austro-

ungar un caracter cu totul special, considerându-l ca oaspe al său și găzduindu-l pentru câteva zile în palatul imperial.

Această împrejurare, precum și caracterul general al situației internaționale, dau vizitei austriece la Berlin semnificația unei manifestațiuni solenne a puternicei alianțe militare care leagă Germania de Austro-Ungaria. Ziarele din Viena și Berlin confirmă, în comentariile lor, acest lucru. Iată, de pildă, ce scrie ziarul „Norddeutsche Allgemeine Zeitung”, oficiul guvernului german:

„Este o tradiție a armatei austro-ungare, ca fiecare șef al statului major general să se prezinte, îndată după numirea sa, la Berlin, împăratului german. Cu acest prilej se face de obicei un schimb de idei între șeful statului major austriac și cel german. Așa a procedat contele Beck, baronul Conrad von Hötendorf și așa procedează acum urmașul lor, locotenent mareșalul Schemua, care mai are și fericirea de a putea fi oaspele împăratului german.

Continuarea acestei tradiții este un document, ca multe altele, că Austro-Ungaria cultivă și prețuiește foarte mult alianța cu Germania. Într'adevăr, o alianță politică își poate ajunge scopul și poate impune lumii, numai dacă este întregită și desăvârșită printr-o alianță militară. Multe sunt scopurile comune, grijile comune și lucrările comune ale acestor două state aliate și de aceea nu numai între ele, ci între conducătorii lor trebuie să fie relațiuni intime, de reciprocă încredere, deoarece numai ele întăresc sentimentul că prin alianța lor sunt mai puternice statele respective și vor putea înfrânge pericolele.

Alianța militară austro-germană este una din cele mai însemnate fapte reale din Europa.”

Ziarele franceze, engleze și rusești văd în aceste comentarii ale presei germane și un avertisment indirect la adresa curentului italian ostil Triplei-Alianțe și mai cu seamă Austro-Ungariei. „Seara”.

INFORMAȚII.

ARAD, 8 Martie n. 1912

— **Concertul lui Enescu în București.** Citim în „Voința Națională”: În marea sală a Ateneului care gemea de lume, a avut loc Marți seara mult așteptatul concert al lui George Enescu.

Elita publicului nostru muzical, în frunte cu însuși familia princiară, s'a grăbit să asiste și să sărbătorească pe artistul român, — un mosafir de altfel cam rar pe la noi, — și să încurajeze astfel opera întreprinsă de el: Crearea unui fond pentru un premiu național de compoziție.

Nu ne putem decât asocia la această idee admirabilă, care ne este cu atât mai simpatică, cu cât vine din partea celui dintâi compozitor al nostru.

Nu ne îndoim că ea va da cele mai frumoase roade.

Programul concertului de ieri dădea un vădit avantaj vechilor maeștri. În afară de sonata de Haendel și Folies d'Espagne, de Corelli, cari au ocupat aproape jumătate din program, ei au mai avut cuvântul și la sfârșitul concertului: Couperin și Porpora, în admirabila prelucrare a lui Kreisler, au afirmat în pagini scurte existența și valoarea lor de compozitori.

Modernii erau reprezentați prin Saint-Saens (Konzert-stück și Rondo Capriccioso), Dvorák (Humoresque) și Paganini (Preludiu și allegro), aceste două din urmă de asemenea în prelucrarea lui Kreisler.

Despre cântul dlui Enescu vom mai spune

nici o vorbă: au spus-o și o spun în deajuns vocile străine, cari au știut să l reție printre ele.

Pentru întâia oară nu ne vedem nevoiți a face rezerve, sau politete unui artist băstinaș. Ne fălim s'o putem declara: D-se este nu numai cel mai mare artist al nostru, dar și unul și din cei mai mari artiști ai lumii întregi.

Acompaniamentul la piano a fost ținut cu multă discrețiune de dl Fuchs, care a avut și părți-cie sa de succes propriu ca solist.

Am fi dorit însă să l auzim pe d. Enescu, cu orchestra. Pentru prea rarele ocazii, când ne este dat să l avem ca oaspe, s'ar putea face acest sacrificiu. De data aceasta el se impunea chiar: Orchestra ministerului de instrucțiune, cea mai superioară manifestație a vieții noastre muzicale, ar fi trebuit să și dea în mod spontan prinsoasă pentru crearea fondului necesar premiului național de compoziție.

Să sperăm că pentru concertul viitor, d. Enescu va insista mai mult, și d. Dinicu se va lăsa convins mai ușor.

— **Impăratul Germaniei la Viena.** În Viena s'au luat și cele din urmă dispoziții pentru primirea familiei împăratului german, care în drumul spre Corfu se va opri pentru o zi în capitala Austriei. Cu împăratul vor sosi soția acestuia, d-cele Wilhelm August și ducesa, împreună cu Victoria Luiza. În douăzeci și trei Martie vor fi șepteați la gară de M. Sa împăratul și corpul diplomatic. Impăratul Wilhelm va locui la Schönbrunn, iar în seara aceleas zile se va dea cu soția la Veneția împreună cu întreaga suită.

— **Grevă la școlile croate.** Proportțiile mișcărilor antiungurești din Croația continuă alina dimensiuni amenințătoare. O mulțime de școlile medii din Croația și chiar școlile militare și de marină au trebuit să și sisteze cursurile din auză că studenții s'au pus în grevă. Aceleas vesti depre greve iminente sosese din toate părțile țării. Cauza mișcărilor greviste a fost servită de represaliile autorităților contra studențimeii ce luase parte la manifestațiile naționaliste. Cu toate acestea agitația continuă și nu trece zi ca banul și guvernul unguresc să nu fie stigmatizat în admări publice de croații cari înțeleg pe deplin gravitatea acestor zile de prefacere națională.

— **Reuniunea meseriașilor români din Blaj** și-a ținut la 25 Februarie n. adunarea sa generală. În raportul citit s'a arătat isprăvile făcute de harnicii noștri meseriași în cursul anului trecut. În frunte a fost frumoasa expoziție când cu adunarea jubilară a Asociațiunii de astăvară. Despre aceasta expoziție am raportat și noi la timpul său, găsim, ca toată lumea, numai cuvinte de laudă și de mândrie pentru ce au făcut meseriașii noștri. În cursul anului reuniunea a dat un concert, a aranjat o petrecere devară, iar Duminicele și în sărbătorile de iarnă a ținut conferențe cu prelegeri, cântări și declamări.

Reuniunea are o bibliotecă frumoasă, ale cărei cărți românești membrii le cetese cu drag, și are și o avere de peste 15 mii de coroane.

D. Precup, președintele, a ținut o vorbire, în care a arătat, că trebuie să ne organizăm tot mai strâns, să fim totdeauna plini de credință, să iubim cultura și să dăm fiecare dovadă de harnicie. Să nu uităm că în lupta pe moarte și pe viață, ce o ducem astăzi, trebuie să ne ferim de boltele și atelierile străinului. Frumos au mai vorbit și dnii prof. Dr. A. Russu și Ioan Fodor.

Adunarea a ales membrii onorari pe toți sfinții Arhieriei (mitropoliți și episcopi) români, precum și pe Rever Ioan M. Moldovan și pe d. Victor Tordășianu din Sibiu.

— **Din Londra la Paris prin aer.** Cu trei ani în urmă bietii muritori nu și puteau permite nici în vis luxul unei călătorii aeriene, pe când azi, o astfel de aventură îndrăznească nici nu mai are

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chimică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite franco.

farmocul de a opri pentru o clipă atenția hamei asupra ei. Și așa s'a trecut ușor la ordinea zilei peste succesul aviatorului Salney care a sburat din Londra la Paris în linie directă și neîntreruptă. Tot ce s'a făcut, e câte o scurtă informație în cutare-colt de ziar. Cu toate acestea sborul lui Salney e un succes echivalent — dar totuși deosebit — cu al lui Chavez. Drumul a fost început ieri dimineață la orele opt și la unsprezece aviatorul a sosit pe câmpul Issy les Molineaux.

— **Cheltuielile unei încoronări.** Iarna aceasta regele Gheorghe al Angliei a fost încoronat de domn al Indiei. Cheltuielile acestei încoronări superbe ating sume fabuloase și rare ori e dat unui domnitor european să aibă parte de o strălucire identică cu exotismul celei de azi iarnă. Acum s'a făcut socoteala definitivă a acestei serbări cari n'a costat mai puțin de 15,400,000 coroane, cuprinzând și suma de 1,400,000 cât a costat călătoria perechei regale din Londra până în India. Parada militară care a fost punctul culminant al festivității, a costat mai puțin decât se prevăzuse în buget. Pentru scopul acesta a fost destinată modesta sumă de 8,800,000 coroane, iar cu tot fastul de risipitoare strălucire, cheltuielile abia au atins cifra de 6,410,000 coroane.

— **Anarhia în China.** Din Peking se anunță: lăsvrătiții au jefuit mai multe case japoneze în Paotingfu; japonezii s'au adăpostit în edificiile misiunilor. Un tren special a adus trupe franco-japoneze la Paotingfu.

După o depeșă particulară, 2000 de răzvrătiți au jefuit orașul Kin-Kiang, în valea fluviului Yang-tse. Agenția Reuter află din Tien-Tsin cu cea de 5 c. că 800 de soldați japonezi au sosit azi dimineață la Cing van tao, venind din Port-Athur. Aceste trupe vor pleca la Tien-Tsin pe bordul celor patru crucișătoare. Alți 500 de soldați japonezi vor pleca din Mukden spre Tien-Tsin.

Conjurație revoluționară a fost descoperită în Langeok printre ofițerii armatei și ai marinei; ei au atârnat pe soldați la răzvrățire; numeroase arestări au fost operate.

Acum autoritățile sunt stăpâne pe situație.

— **Aviz.** Coala 26, care a apărut din dicționarul biografic ilustrat *Figuri contemporane din România*, publicație periodică în limba română și franceză, este consacrată familiei Brătianu și istoricului partidului liberal.

Această coală, care se va continua și va lua sfârșit în coală 72, ce iese zilele acestea, rezervată membrilor marcanti din familia Brătianu, studiată individual, e înfrumusețată pe fiecare pagină, de o

serie de ilustrațiuni din cele mai rare și mai puțin cunoscute.

Genealogia Brătienilor, stabilită cu deamănuntul pentru prima oară în numeroasele ramuri, într'o schemă genealogică completă, poate fi înbrățișată dintr'o singură privire.

Cu aceste coale „*Figuri contemporane*” intră pe calea publicațiilor cu adevărat însemnate și își câștigă un loc îndesat în librăria românească, unde lucrările documentare, în genere, lipsesc.

Istoricul partidului liberal formează o broșură mare, care se va găsi în toate mâinile, căci interesează toate straturile sociale din țară.

Prețul unei coale este de 2 lei. Pentru comenzi a se adresa administratorului-editor al *Figurilor contemporane*, d. René C. Polysu, 19, Strada Italiană, București.

— **Millerand despre armata franceză.** Din Paris se anunță: La banchetul presei militare, ministrul de război Millerand a ținut un discurs, spunând între altele că cei 40 ani dela înfringerea Franței n'au trecut în zadar. Sacrificiile ce le-a făcut republica pentru armata sa n'au rămas infructuoase. Aceasta s'a dovedit în momentele critice din anul trecut, când poporul francez a arătat că poate să-și păstreze calmul, fiind sigur că poate să compeze pe armata sa.

Ministrul a declarat că programul aviațiunii militare trebuie realizat cât mai curând posibil. Dânsul a rugat presa militară să sprijine guvernul în toate chestiile, de cari depinde puterea de acțiune a armatei.

— **Bugetul Germaniei.** Bugetul armatei și marinei germane a fost depus pe biroul consiliului federal și se va da în curând publicității.

În bugetul flotei se prevede crearea celei de a treia divizii active, care se va compune din diferite vase de rezervă și din oinci vase noi, anume 3 cuirasate și 2 crucișătoare mai mici, cari se vor construi în curând. Sporul la cheltuieli începe cu 15 milioane mărei și va ajunge în oinci ani la 43 milioane.

Între cancelarul imperiului și ministrii statelor federale s'a și stabilit un acord în privința bugetului. Chestiunea acoperirii noilor cheltuieli încă n'a fost rezolvată.

— **Antichități romane.** Din Roma se anunță: Cu ocazia săpăturilor pe locul unde a fost odinioară orașul Pompei s'a descoperit o stradă, în care se aflau cele mai mari prăvălii ale orașului. Se crede că aci era centrul comercial al orașului dispărut. S'au găsit în acele prăvălii, multe obiecte de aur și argint foarte prețioase.

— **Un memoriu al evreilor din România** în ziarele din România: Evreii pă au adresat Suveranului, guvernului și țărilor legiuitoare un memoriu în care expun rețea lor.

Nu euntem străini, spun dânsii în memoriu. Documente neîndoioase demonstrează că evreii sunt considerați ca cetățeni ai țării. Hrisoave de și vechi pravile arată că statornicirea lor în țară e foarte veche.

Marii patrioți dela 1848: I. C. Brătianu, A. Rosetti, Heliade Rădulescu, în Muntenia, Kogălniceanu, în Moldova, au cerut dânsii aceleași drepturi ca și pentru România.

O emancipare graduată li-se promitea era recunoscută prin Proclamația dela Iași 1848, programul „Partidei naționale din Moldova”, o adresă a lui Mihail Kogălniceanu, rabinii din țară, convenția din Paris, cuvântul Cuza-Vodă la 1 Ianuarie 1864, după săvârșirea Unirii și votul Adunării obștești a Românilor 1864.

Pentru legiuitorii dela 1864, acordarea drepturilor comunale evreilor pământeni a fost mai o îndrumare spre emanciparea lor comună.

Memoriul reproduce fragmente din curțile rostite cu prilejul legii comunale din 1864 de Vasile Boerescu, Manolache, Costache Epureanu, G. Costa-Foru, Mih. Kogălniceanu, cari vorbesc în emanciparea evreilor o necesitate etnică și națională.

În același spirit a fost conceput și art. 8 al Constituției civile, precum și art. 9.

Opera emancipării a întrerupt-o brusc Constituția din 1866, care, prin articolul său 7, rezervă locuitorilor de rit creștin dreptul de a avea cetățenia. Totuși, acest articol n'a atârnat drepturile recunoscute prin legea din 1864. În articolul 7, revizuit în urma art. 44 al tratatului din Berlin și care deschide necrestinilor calea cetățeniei individuale, n'a schimbat poziția legală a evreilor pământeni, ceea ce a explicat vasile Boerescu în nota explicativă trimisă puterilor.

Memoriul se ocupă apoi cu unele măsuri ce ar putea atinge în serviciul militar, în învățământ, în comerț și în industrie și în manifestările vieții publice.

În „cuvântul” care însoțește memoriul se vorbește învinuirea că evreii urmăresc o dominație politică, se controversează chestia asimilării și se explică situația evreilor față de cultura națională.

Se arată apoi că în industrie, comerț și în seriile elementare evreiesc e din ce în ce în scădere pe când cel românesc e în continuă creștere.

Leon Tolstol.

233

RĂZBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Nu numai că Rostopsin nu-și reproșea actul său, dar se felicita chiar de a fi știut să profite de o astfel de ocazie pentru a-l pedepsi pe criminal, liniștind în același timp și mulțimea.

Cu toate că Senatul îl osândise pe Vereșaghin numai la munca silnică, Rostopsin își spunea:

— Vereșaghin a fost judecat și condamnat la pedeapsa cu moarte; era un trădător și nu-i puteam lăsa crima nepedepsită, de aceea am făcut două lovituri dintr'odată: am dat victima pe mâna poporului, pentru a-l potoli, și-am pedepsit pe vinovat.

Când ajunse la casa lui de țară și se ocupă cu afacerile casnice, Rostopsin își regăsi tot sângele rece.

După o jumătate de ceas, contele se duse la podul Jansa unde se aștepta să-l întâlnească pe Kutuzow. Nici nu se mai gândea la Vereșaghin și pregătea în mintea sa răspunsuri întepătoare la adresa serenității lui.

O! cum am să-l fac să simtă pe acest vulpoi bătrîn, că toată răspunderea părăsirii Moscovei, recade pe bătrînul său cap, așa lipsit de minte.

Tot gândind la ce va spune serenității lui, Rostopsin se întorcea cu ciudă, privind în jurul său.

Câmpia pe care o străbătea era deșartă: la capătul ei numai, lângă ospiciul de nebuni, se lămură deose-

bit un grup de oameni înbrăcați în alb, dintre cari unii fugeau strigând și dând din mâni.

Unul din ei dete fuga întru întimpinarea trăsuri contelui, iar Rostopsin, vizitiul și dragonii priveau cu un sentiment de tulburare, de groază și curiozitate pe tot acești nebuni lăsați în libertate și mai ales pe acela care venea înspre trăsura. Nebunul se legăna pe picioarele-lungi și slabe, hainele lui albe fâlăiau în vâzduh iar el însuși fugea din toate puterile fixându-l pe Rostopsin și făcându-i o mulțime de semne; apoi strigă cu o voce răgușită să opriască trăsura. Chipul smintitului, acoperit cu păr inegal, sombru și solemn, era galben și slab. Pupilele lui negre ca agathul pălăiau cu neliniște în sclerotică galbenă ca safranul, a ochilor săi.

— Stai!... oprește!... Îți ordon... strigă el cu glasul ascuțit, găfâind de oboseală și cu intonațiuni și gesturi imperioase.

El ajunse trăsura și fugea adături de ea.

De trei ori am fost ucis și de trei ori am înviat... Am fost lovit cu pietre, am fost răstignit... Voi reinvia, voi reinvia, voi reinvia! Trupul meu a fost făcut bucăți! Domnia lui Dumnezeu încetează... De trei ori am s'o surprer, de trei ori am s'o reclădesc! strigă nebunul cu o voce din ce în ce mai stridentă.

Contele Rostopsin păli ca în momentul când mulțimea se aruncase asupra lui Vereșaghin.

— Mână, vizitiu, strigă el cu glasul tremurător.

Trăsura urni cu iuteală, contele mai auzi multă vreme la spatele său strigătul disperat al nebunului, iar în fața ochilor săi vedea ridicându-se chipul însângerat, speriat și umit al tânărului trădător cu blana lui de vulpe. Amintirea aceasta îi era proaspătă în minte, dar Rostopsin simți în clipa aceea că ea nu se va mai șterge niciodată, că era gravată adânc în inima, în sângele

său. El simți limpede că urma însângerată a acestei mintiri nu se va șterge niciodată, dimpotrivă: cu ea va înainta în vârstă, cu atât mai dureros va palpita această amintire în inima sa.

Lângă puntea dela Jansa, trupele rusești se înghețau în masă. Era ca și Kutuzow trist și mohorit ședea pe o bancă lângă punte și se juca cu vârful biciului său căzăcesc în nisip; în momentul acela trăsura lui Rostopsin sosi cu iuteală în fața sa.

Contele în uniformă de general, cu pălăria de penel cu ochii agitați se apropiă de Kutuzow și începu să explice că venise să se unească cu suita sa, neavând o mai căuta în Moscova, căci capitala nu mai era; numai armata mai rămăsese.

— Lucrurile s'ar fi petrecut altfel, Alteța Voastră dacă nu mi-ați fi spus că nu veți părăsi Moscova fără a mai da o bătălie.

Kutuzow îl privi pe Rostopsin ca și cum n'ar fi înțeleș ce-i spune, și se uită țintă de fruntea interlocutorului său.

Rostopsin tăcu, tulburat.

Kutuzow scutură din cap și fără a-și lua ochii de pe chipul lui Rostopsin, zise binișor:

— Da, da... nu voi părăsi Moscova fără o bătălie.

Răstind cuvintele acestea, generalul se gândea el la altceva sau avea deplină cunoștință de cele ce le spunea? În tot cazul Rostopsin nu răspunse nimic și îl părăsi brusc pe Kutuzow.

Și, lucru ciudat! guvernatorul Moscovei, trufăgul contele Rostopsin puse mâna pe un bici și apropiindu-se de punte scoase strigăte pentru a face să circule carele îngreunadite în acel loc.

După cele expuse evreii pământeni cer M. S. Regelui, guvernului și Corpurilor legiuitoare, în numele dreptății, care e temelia statelor să dea o soluție chestiei evreiești, care să nu mai înglobeze pe evrei în masa străinilor.

x Un plăcut spectacol pentru orașul Vârșeț este expoziția de mobile a lui Ștefan Sladek, Str. Kudrici 42, înscrisă în propria lui fabrică. Se află în mare asortiment, dela cele mai simple până la cele mai luxoase, precum, mobili pentru camera de dormit, salon, sufragerie, birou. Mobile tapitate, fier aramă și piele, apoi miază, tablouri, covoare, perdele, cele mai renumite mașini de cusut, în prețurile cele mai ieftine. Garnituri complete pentru locuințe, hotel, vile și camere de baie, cu condiții foarte favorabile. Recomandăm fabrica aceasta în atențiunea On. Publice cititor, ca înainte de a-și cumpăra mobile să viziteze atelierul lui Ștefan Sladek, convingându-se astfel despre înțelegerea mobilelor lui lucrate cu cel mai perfect gust artistic și cu toate acestea totuși foarte ieftine.

x „Tokio” extirpător de bățături. Se poate folosi cu succes contra bățăturilor (la picioare), negurilor și contra scortășării pielii. După o folosire de 2 zile ne scăpăm de durerea bățăturilor. — 1 doză 50 fil. Pentru 60 fileri se trimite francat. Adresa: Tömöri Antal. Cegléd, I kerület.

x Numai sămânțe de a lui Mauthner târguiesc economii și grădinarii, cari să știu cugeta bine asupra lucrului; și atunci dacă altfel de sămânțe ar fi mai ieftine, pentru că știm din experiență, că acele nu corespund și numai paguba lor o să fie la urmă.

ECONOMIE.

Cooperatia în România. Urmărirea progreselor mișcării cooperative țărănești este în totdeauna interesantă. Găsim în ultimul număr al „Vietei agricole” câteva date asupra mișcării economice din Zătreni (Văleea).

Banca poporului „Oltețul” din localitate s-a înființat în 1904, cu 22 membri și cu un capital de 3420 lei. Azi are 1642 membri cu un capital social de 550,000 lei, iar suma tuturor fondurilor este de 870 mii 609 lei.

Foarte mult a contribuit la dezvoltarea băncii și înființarea cooperativei din jurul său. Căci acestea au devenit mijloacele producătoare de venit pentru săteni și astfel s'a înlesnit sporirea economiilor depuse la bancă.

Se știe că una din cele mai rare cooperative sunt cele de grădinarie. Cultura zarzavaturilor se lasă în țara noastră, pe seama Bulgarilor.

Tot în Zătreni s'a înființat în 1907 și o gră-

dină cooperativă cu 120 membri și un capital de 6850 lei. Prin această întreprindere, — adică exemplul ar trebui imitat de cât mai multe cooperative, s'a luat din mâna Bulgarilor un mijloc însemnat de câștig. În același timp s'a răspândit știința culturii zarzavaturilor prin numeroși lucrători angajați în fiecare an din diferite sate.

S'au format astfel câțiva maeștri grădinari cari vor putea răspândi mai departe această specialitate atât de remuneratoare.

Dar nu e destul atât. S'a mai înființat, tot pe lângă banca „Oltețul”, și o societate cooperativă de producție și consum, cu un capital de 98,349 lei, și cu un regulament de exploatare de 160,000 lei. Se fabrică sobe de teracotă cari se desfășoară la București și Craiova, și țigle pentru învelitul caselor.

Peșnișiera de vițe americane altoite și pomi, cu același nume, are de scop replantarea dealurilor din această regiune cu vii și pomi, și a dat rezultate multumitoare.

De pe acum se observa că această bogată activitate economică ridică nu numai starea materială a țăranilor, ci și starea lor intelectuală și morală.

BIBLIOGRAFII.

La Bibliotecă Tribuna din Arad se află de vânzare 10 fascicule din compozițiunile lui „Ciprian Porumbescu”.

Fasc. I-a. 8 coruri bărbătești: „Deviza” (Pe-al nostru steag...), „La un nor”, „In pădure”, „Dup' un veac de suferință”, „O, zi frumoasă, ai sosit!” „Marșul călărășilor”, „Leri, o floare radioasă”, „Sunt Arboros”, „Sosirea primăverii”, 2 cor.

Fasc. II-a. 6 coruri bărbătești: „Laorima”, „Patria română”, „Luna Mai”, „Noapte consolatoare”, „Cântec sicilian”, „Romantă” (Luna suride...) 1.50 cor.

Fasc. III-a. 7 coruri bărbătești: „Imn” (Pe carul Bucovinei), „Cântec vânătoresc”, „Serenadă” (Zăfiru'n melodie), „Salutare”, „Numele tău”, „Românul”, „Imn festiv” 1.50 cor.

Fasc. VI-a. 4 coruri mixte: „Oda ostașilor români”, „Frunză verde foi de nalbă”, „Cântecul Margaretei”, „Serenadă” (Dormi ușor), 1.20 coroane.

Fasc. V-a. „La malurile Prutului, vals pentru cor bărb. cu acompaniament de pian 1.50 cor.

Fasc. VI-a. 3 coruri mixte: „Frunză verde murgărit” (cu sopran solo și acompaniament de pian), „Cât îi țara românească” cu acomp. de pian;

„Noapte de primăvară” (mezzo-sopran, tenor și bas cu acompaniament de pian și vioară) 1.50.

Fasc. VII-a „Bătrâneasa”, horă pentru pian 50 bani.

Fasc. VIII-a „Hora destrămășilor”, pentru pian, 50 bani.

Fasc. IX-a „Peneș Curcanul”, horă pentru pian, 1 cor.

Fasc. X-a „Potpourri de cântece naționale” pentru pian, 2 cor.

Di
celebrul roman al contelei Leo Tolstoi a apărut
„RASBOIU ȘI PACE”
volumul II.

Prețul 1 coroană 20 fil.

Prețul volumului I este 1 cor. 50 fil. Ambele volume se găsesc de vânzare la „Librăria Tribuna”.

Volumul III va apărea în curând.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Pavel Ivan Vârșeț. Am primit 7 cor. abonament pe cuart. I. 1912.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

Oleu curat de sămânță de Iudae,

pentru mâncat. Se capătă pentru revanzători dela Lengyel Sándor, Pankota. La dorință trimit mostre și oferte pentru prețuri.

NAGY JENŐ
specialist pentru dinți artificiali fără pod în
CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capătul străzii Jólai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plățire în rate pe lângă garanță de zece ani.

Dentist în Cluj

XLVI.

La ceasurile patru după amiază, trupele lui Murat intrară în Moscova.

Înainte mergea o companie de husari de Württemberg; la spate, și înconjurat de o mare suită, venia însuși regele Neapolului.

În mijlocul lui Arbal, Murat se opri în așteptarea vestitorilor asupra situației Kremlinului, pe cari trebuia să i-le aducă o companie de avant-gardă.

Un mic grup de moscoviți, înconjurat numai decât pe Murat și toți priveau cu o stupeoare timidă pe acest șef de ciudat cu părul lung, împodobit cu pene și cu aur.

— Trebuie să fie țarul lor, șoptiră câteva glasuri: e strașnic om!

— Secateți-vă căciulele! strigară alții.

Interpretul se apropia de un grup de moscoviți și întrebă pe un dvornik bătrân dacă Kremlinul se află departe de acolo.

Dvornicul ascultă cu surpriză accentul polonez al interpretului și nu înțelese nimic.

Murat spuse interpretului să-l întrebe unde se află trupele rusești.

Un moșie înțelese în sfârșit și deodată mai multe persoane intrară deodată în vorbă cu interpretul. În același moment i-se auintă lui Murat că rușii zidiseră poarta Kremlinului și că, după toate probabilitățile se prepara acolo un atac, o cursă.

Murat porunci să înainteze patru tunuri și să se tragă asupra porții.

În Kremlin suna clopotul, chemând pe credincioși la slujbă; sunetele acestea îi neliniștiră pe francezi. Ei crezură că era un apel la arme.

Toți, dela mareșal la cel din urmă soldat, gândiră că se află în fața a marii forte rusești și că o nouă bătălie sângeroasă va avea loc.

Ofițerii francezi deschiseră focul, gloanțele isbiră cu șgomot petrele porții zidite, grinzile își obstacolele îngrămădite de ruși; doi nori de fum plutiră deasupra pietei.

Când mugetul tunurilor încetă, francezii auziră un șgomot ciudat deasupra capetelor; un stol imens de pasări sbură deasupra zidurilor Kremlinului și mii de aripi fâlfăiau în văzduh.

În același timp o voce omenească răsuna de cealaltă parte a porții Kremlinului și prin fum se deosebi un om cu caftan și căciulă; el îi țintea pe francezi cu o pușcă.

— Foc! comandă un ofițer de artilerie francez.

Numai decât răsuna un pocnet de pușcă și două bubuturi de tun.

Fumul învăli din nou poarta. În dosul baricadelor nimic nu mai mișcă. Soldații francezi conduși de ofițerii lor se apropiară de poartă și descoperiră patru morți și trei răniți. Doi oameni în caftane fugiră dealungul zidurilor către Znamenka.

— Goliți locul aci, zise ofițerul arătând cadavrele și grinzile răsturnate.

Francezii îi uciseră pe răniți și aruncară cadavrele prin șanturi.

Nimeni n'a știut vre-odată cine erau acești oameni. „Goliți locul” fură singurele vorbe consacrate lor și ei fură înșiși de acolo ca să nu împuțască locul.

Când i-se vesti lui Murat că intrarea era liberă, francezii pătrunseră prin poartă și se pregătiră să sălășuiască pe piața senatului.

Soldații aruncară prin ferestrele Senatului scaune cari aveau să servească la întreținerea focului.

Alte detașamente străbătură Kremlinul și se instală în apartamente, că ea într-o tabără ridicată în mijlocul orașului.

Cu toate că erau flămânzi, cu hainele sdrențuite,

sleși și reduși la a treia parte a efectivului lor, soldații francezi intrară în Moscova într-o ordine bună. Era o armată epuizată dar totuși amenințătoare și capabilă de a se bate. Cu toate acestea, de îndată ce aceștia fură împrăștiți prin casele bogate, armata nu mai exista: acum nu mai era nici o populație burghezoasă, nici o trupă, dar ceva intermitent, ceea ce se numește o ceată de jefuitori.

Când, după cinci săptămâni, acești oameni ieșiră din Moscova, fiecare dintre ei avea o grămadă de obiecte cari le păreau utile și prețioase.

Zece minute după intrarea lor prin cartierele Moscovei, regimentele nu mai aveau nici ofițeri, nici soldați: prin geamuri se vedeau oamenii străbătând oările, rizând și drapându-se în hainele boeresti, și încercând să se încălzească cu ghetă de lac; prin pivniți ei își împărțeau proviziile; apoi spărgeau ușile grajdurilor și ale hambarelor, aprindeau focuri prin bucătării și, sumecându-și mâncările, dospeau pâine ori găteau bucate, tot glumind cu femeile și cu copiii.

În aceeași zi, șefii francezi dădură porunci peste porunci, oprind trupelor de a se împrăști prin oraș și de a jefui, ordonându-le să se prezinte seara la apel: dar cu toate acestea oamenii se împrăștiu prin orașul golit dar bogat în proviziuni și plin de confort.

XLVII.

Valul năvălitor al francezilor care începu la 2 Septembrie dimineața, nu atinse decât seara cartierul în care se afla contele Bezukhow.

Când Pierre întâlnise pe Rostovi și când Natașa îi spusese: „Rămâi aci? Ah! ce bine faci!” el simți că într-adevăr binefăcea că rămânea în Moscova, pentru a îndeplini misiunea pe care-l însărcinase Domnul. El simți atunci mai limpede ca ori-când că era merit pentru ceva mare.

Un candidat de avocat

află aplicare momentană în cancelaria lui *Dr. Desideriu Fülepp*, avocat în Hunedoara (Vajdahunyad, comit. Hunyad).

40 jugăre de pământ și un mare intravilan

se află de vândut în hotarul comunei *Dieci* (Décsé, u. p. Alcsil, Aradmegye) gara: Háromalmás. Doritorii de a-l cumpăra să se prezinte în comună la vânzătorul dl *Lórencz Lipót*.

Caut un birt și prăvălie

spre închiriere sau și cumpărare, la sat, ori la oraș. Birtul și prăvălia pot să le iau în primire momentan sau la toamnă. Doritorii să se adreseze lui *Ioan Dirlea*, »Katonagyógyintézet, Herkulesfürdő.

Traian Turturean

lăcătuș artistic și de edificii

Bistrița — Besztercze.

10% economie la comande
— de lucrări artistice. —

Lucrătoare aranjată cu mașini moderne.

Atențiune la cuptoarele economice de bucătărie vestite în Transilvania. — Catalog și desemnări să trimit la cerere.

Când Moscova era părăsită, el înțelese că datoria sa era de a rămâne acolo, de a-l întâlni pe Napoleon și de a-l ucide, punând astfel, chiar cu riscul vieții sale, un capăt nefericirii întregii Europe.

Pierre cunoștea toate amănuntele atentatului comis asupra lui Napoleon de un student german, în 1809; el mai știa că acest student fusese executat. Dar primejdia la care se expunea, pentru a-și împlini menirea, nu făcea decât să-l exalteze.

Doi sentimente puternice îl împingeau pe Pierre să stăruiască în hotărârile sale: nevoia de a se sacrifica precum și aceia de a suferi când toată lumea suferea. Celălalt sentiment la care se supunea, era acel sentiment vag, executiv rusesc, al disprețului de orice convențiune, de orice artificiu, de tot ceea ce majoritatea oamenilor s'a obicinuit să considere ca pe cel mai mare bun în lumea asta.

Și după cum se întâmplă întotdeauna, starea fizică a lui Pierre, corespundea cu starea sa morală. Hrana grosolană cu care nu era obicinuit, cantitatea de vodcă pe care o absorbea de câteva zile, lipsa de vin și de țigări precum și lipsa de rufe curate, nopțile nedormite pe cari le petrecea pe un divan scurt, toate aceste lucruri întretineau în el acea surescitare, vecină cu nebunia.

Pierre știa că francezii intraseră deja în Moscova dar în loc de a se pune pe lucru el nu făcea decât să

se gândească la întreprinderea sa, elaborând planul până în cele mai mici amănunte.

El nu-și închipuia nici procedeele prin care-l va lovi pe Napoleon, nici moartea acestuia, ci îi plăcea mai ales să-și reprezinte propria sa moarte cu un curaj eroic.

Deodată auzi un strigăt ascuțit de femei și bucătăreasa intră înspăimântată și văetându-se:

— Au sosit!... Vă asigur că au sosit!... Patru sunt călare pe cal.

Pierre se hotărî să nu-și descopere nici numele și nici că știa francezește, și se apropia de ușa întredeschisă a coridorului, gata să fugă în momentul când francezii vor pătrunde în casă.

Dar francezii intrară și Pierre tot nu se mișcă de lângă ușă: o curiozitate de neînvinș il țintui pe loc.

Francezii erau în număr de doi: un ofițer înalt, voinic cu aerul viteaz și frumos, și ordonanța acestuia mărunt, slab, cu chipul scofălcit și cu aerul mărginit.

Ofițerul intră schiopătând și răzimat de un baston. După câțiva pași el se opri, probabil că sehotărîse în mîntea sa să pună stăpânire peste apartament. El se întoarse către soldații săi cari stăteau lângă ușă și le porunci scurt să aducă caii.

Odată chestia locuinței regulată, ofițerul își netezi mustățile cu un gest mulțumit și ducând o mână la ureche salută și zise surizând:

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

spirt de gheață

care face să înceteze imediat ori-ce durere de cap, de dinți provenite din răceală, ca de exemplu: junghiuri în coaste și în spate se folosește cu rezultat bun. Iar în contra guturaiului singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fileri, o sticlă mare 1 cor. 20 fileri, 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se expedează.

Se găsește și se poate comanda dela

Szémann Agoston,
farmacist.

Hatvan, Fő-tér 126. sz.

Se expedează zilnic în toate părțile.

Un milion de viață de vie

pentru altoit

„RIPARIA PORTALIS”

(Glorie de Montpellier) se află de vânzare la preotul **Petra Pelle** din Miniș (Ménés) com. Arad.

Primul strungar de lux român d'a Brașov

Anunț.

Am onoare a aduce la cunoștință on. public-român, că am deschis în *Strada Neagră No 4* un atelier de strungărie de lux și mobilă, unde primesc spre aleptuire totfelul de lucrări atingătoare în branșa aceasta precum: *picioare de masă, jocuri de popice, fesnice pentru biserici, stâlpi de străni strungărite etc.* La comande pe postă servesc în timp scurt, fără rambursă.

Specialist în canaluri de buți.

Mai departe primesc și *reparaturi de ploiere și parasoale* precum și *reparaturi* ce se abat în branșe ca *violine, dacuri, bile etc.*

Comercianții primesc desușiri bucurios Coman-tele se efeptuiesc solid și cu prețuri ieftine.

Rugând sprijinul onor. public, semnez

Cu deosebită stimă:

Ilie Sârbu Elias,

Premiat cu diplomă dela corp. meseriașilor.

Botházy László,

sculptor și întreprinzător de beton și piatră de artă, depozit de nisip. Nagyvárad, — Erzsébet-utca.

Primesc ori-ce lucrări ce se refer la branșa mea precum lucrări la edificii și cripte cu diferite expoziții, de piatră și marmoră, apoi cruci, monumente, etc. — Lucrez în beton cu mare pricepere, precum caldărăm de beton, canale, poduri de

beton cu fier, table de ciment, bazine de asfalt. Trimit desemnu și catalog. — Voiesc să atrag atenția on. public prin lucru bun și prețuri ieftine. Lîferez pietri și nisip în cant. mare.

CĂRĂMIZI

se capătă la subscrișul din fabrica lui de cărămizi de lângă apropierea gării.

KIRLE ANTAL,

Arad, Florián-u. 6. b.

— Compartimentele mele întregii companii.

Nimeni nu răspunde.

— D-ta ești stăpânul casei? se adresa ofițerul lui Gherasim.

Acesta, drept răspuns, îl privi cu un aer speriat, fără a fi înțeles ce i-se spusese.

— **Cartir, cartir?** zise ofițerul privind-l pe omuleț de sus în jos, cu un zâmbet cordial. Francezii sunt oameni cum se cade, ce dracu! Nu o să ne certăm de loc, moșule, adăugă el mângâindu-l pe Gherasim pe umeri: acesta îl privi tot speriat și tăcut.

— Nu e aici nimeni care să vorbească francezește? întrebă ofițerul căutând în juru-i la cine să se adreseze.

Ochii săi întâlneau ochii lui Pierre, care se dădu numai decât la o parte dela ușă. Ofițerul se întoarse din nou la Gherasim care pentru a fi înțeles începu să vorbească stricat ruseste.

Ofițerul zâmbea, făcea semne că nu înțelege nimic și tot schiopătând se apropia de Pierre.

Acesta voi să se retragă, dar în fața ușei dela bucătărie îl zări pe Makar, fratele binefăcătorului său, un nebun care adesea se și îmbăta. Makar se apropia cu siretenie de francez, îl cercetă din ochi apoi ridicând mâna înarmată cu un pistol îl ținti spre ofițer.

(Va urma.)

MOBILE

in cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufragerie
locuințe, garton
în garnitură de
piele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu — Nagyszeben, Str. Șaguna Nr. 7.

ISZ MIKSA ABRICĂ DE MOBILE

in

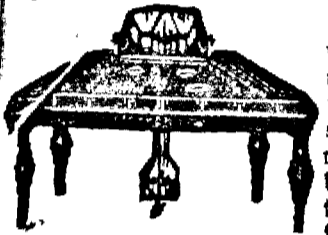
KÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Árassy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă „Apollo”).

TIMBALE

cu organism patentat de oțel, dând sunete rezonante și foarte plăcute, — se pot căpăta și pe rate. — Gramofoane cu plăci artistice, — vioare, flaute, harmo-

nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii primite ca răsplătă. Inventatorul pedalului modern și al organismului de oțel. Catalog trimis gratis.

Mogyórossy Gyula,

kir. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

Fischer Testvérek

fabrică de rolete, îngrădituri, site, rolete de oțel și matrașe.

Arad, József főherceg-ut Nrul 18.

Fabrica: Kossuth-utca 45.

Recomandă în atenția on. public totfelul de lucruri de brânșe, cari se află în magazinul firmei, cu prețuri ieftine.

Îngrădituri dela 30 fil. în sus metru

Catalog la dorință gratuit.

Telefon 557.

Decorat cu medalie de aur la expoziția agricolă din Lugoj.

Dicsics B. Ignác,

succesorul lui Bálint Dicsics.

Atelier de trăsuri, șele și lustruire.

LUGOJ, strada Niță Popa

lângă biserica gr.-orientală română.

Pregătește totfelul de trăsuri și căruțe,

precum și lucrări de dogărie și făurărie.

Reparează trăsuri vechi cu prețuri ieftine.

In grădina de iarnă a „Hotelului Central”

condusă în spirit modern; — Onoratului Public i-se servesc mâncări și beuturi, de cele mai bune, cari mulțămesc ori-ce pretenții. — După teatru se capătă cină caldă.

Pentru cununii și bancheturi stau la dispoziție săli separate.

Zilnic taraf de țigani, de primul rang.

În cafenea se poate lua asemenea după reprezentațiile teatrale — cină.

Cu distincă stimă: **Augustin Gsermák,**
hotelier.

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SĂNID

s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplicării (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenției funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă 10 cor. și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király”
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

Corespondența să se facă în limba română.

Articole de casă de sticlă și porcelan, utensilii culinare, articole de argint, nickel și aramă, lampe, rame și picioare la aparate fotografice, cuțite, furculițe și linguri de alpaca și argint, articole de oțel »Sollingen«. — Mobile de fier, cămine perpetice, sobe, articole de toaletă și turiști, cu prețurile cele mai ieftine — se pot cumpăra la firma:

JOSEF JIKELI

SIBIU—HERMANNSTADT, Strada Cisnădiei 47.

CORNEL TUNNER

Industrie de marmoră și granit în

Timișoara-Fabrik, Andrassy-ut 22. Timișoara-Josefin, Hunyadi-u. 4.

Filiala: Vârșeț, str. Deák-Ferenc Nr. 9.

Își recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmură, statui, etc.

fabricație proprie în executare de gust frumos și preț moderat.

Având un magazin bogat, lăferează mai ieftin ca orice concurență.

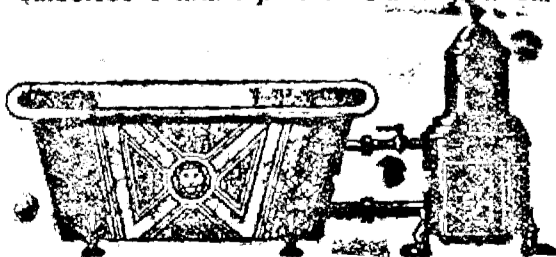
Premiat de mai multe ori.

Carl Piffel, prima fabrică de obiecte de metal

Telefon 184.

Temesvár-Erzsébetváros. Gyár: Hunyadi-u. 14. Ūzlet: Hunyadi-ut és Missits-utca sarkán Krausz-féle házban.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane de scaldat, de șezut și pentru copii, scaune pentru scaldat, încălzitoare și vane de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu) Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte edibctee de mtal: precum ciubere, uclioare și căni. — Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tăbliță cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ținc. Conduct pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat »Temes«.

Acoperiri de case și turnuri, globuri și cruci.

Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

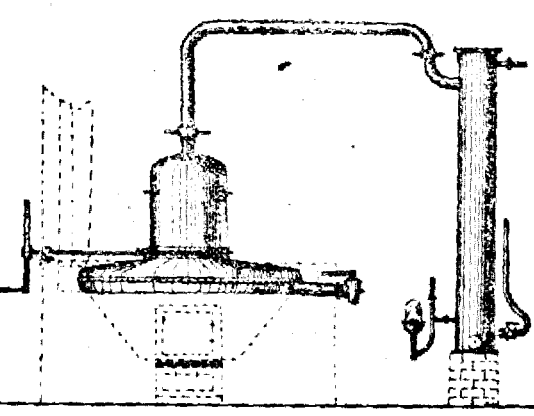
La NAGYENYED
Com. Alsófehér

să se adreseze,
cine dorește a-și procura varietăți
autentice de
POMI RODITORI
arbori pentru alee, plante de ornament conifere,
plante de împrejmuire, fructe cu boabe, puieti, etc.
VIȚE ALTOITE
(calitate superioară)
viță europeană și americană cu și fără rădăcini
(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER & Comp
POMI RODITORI

Arányi Adolf, fabrică de obiecte de aramă
Ujpest, Lőrincz-u. 7. (în casa proprie.)

Fabrică și livrează, în cea mai excelentă execuție: **CAZANE** de fier
rachie, precum și
garnituri complete pentru fa-
briци chemice, fa-
briци de bere, al-
cool și rachie, mai
departe vane de
scăldat, — sobe
pentru camere de
baie, cazane și căl-
dări cu vatră și în
fine țevi de ara-
mă roșie cu pre-
țurile cele mai ieftine. Catalog trimis
gratuit.

STEFAN SLADECK JUN.
FABRICA DE MOBILE
VIRSET
Kudrizer ALP

Cea mai renumită
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
moderate.

Mare depozit de plase
excelente, covorașe, per-
dele, țesături foarte fine
și mașini de cusut.

Edificare ieftină!

Intrece ori-care edificare din alt material.
Sistemul meu brevetat Nr. S—5546. Se face
prin prepararea în mod propriu al betonului,
ori alte materii.

Primesc totfelul de edificări, locuințe, case de închiriat, edificii economice
și dominiare, crepuri, fântâni, poduri, canalizări, îngrădituri, trepte, padimentări de
terase, acoperiș facement, învălitori de cement.

În depozitul meu se găsesc felurite preparate de cement, pietri de edificiu,
țigle, colonne pentru case, streșini, trestie pentru tinciuală, cement Portland, gips,
var stins ș. a. — Prețuri curente trimis gratuit.

IOSIF SIMIGS,

întreprindere de edificare cu beton, fabricant de
obiecte de cement și pietri.

Telefon 246. **LUGOȘ,** Strada Buzias 37.

602

„MATCA”
instituit de credit și economii societate pe acții în Tebea (Cebea).

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »MATCA« sunt invitați prin aceasta la

a II-a adunare generală ordinară

care se va ține în Cebea, Marți, în 26 Martie st. n. la 1 oră după amiază, în biroul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constatarea numărului acționarilor și al acțiunilor pe care le reprezintă.
2. Denumirea alor 2 notari și 2 scrutători.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere după gestiunea anului 1911 și aprobarea bilanțului.
4. Propunerea direcțiunii și decidera asupra împărțirii profitului curat.
5. Darea absolutorului direcțiunii și comitetului de supraveghiere pe anul expirat 1911.
6. Deliberarea asupra proiectului direcțiunii în privința urcării capitalului societar.
7. Modificarea §§-lor 6, 18 și 34 din statute.
8. Fixarea prețului mărcilor de prezență pro 1911—1912 pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
9. Propunerea direcțiunii asupra strămutării sediului.

Acționarii au să-și prezinte acțiunile conform §-ului 20 din statute.

Tebea, (Cebea) la 5 Martie 1912.

Direcțiunea.

ACTIVA	CONTUL-BILANȚ.		PASIVA		
Cassa	5353	79	Capital societar	53300	—
La institutul »Victoria«	730	—	Fond de rezervă	5408	—
Cambii	80899	—	Depuneri	67276	49
Cambii cu reescompt hipotecar	295480	—	Reescompt	299436	—
Obligațiuni	3270	—	Diverse creditori	1706	29
Marfă la Consum	22916	84	Interese anticipate	6420	40
Mașini agricole și motor	3400	—	Profit curat	10345	71
Edificiul institutului în H.-Cristior	14668	46			
Mobilier la Institut	1205	—			
Mobilier la Conzum	1265	—			
Debitori	10189	87			
Interese restante	388	63			
Interese tranzitoare de reescompt	4126	30			
	443892	89		443892	89

DEBIT	CONTUL PERDERE ȘI PROFIT.		CREDIT		
Interese de depuneri	3134	52	Venit transpus	186	84
Interese de reescompt	16358	94	Interese dela Imprumut	31103	01
Salar la Institut	3242	—	Provizie	6806	62
Salar la Conzum	2175	32	Venit dela consum	3057	37
Spese de birou	550	93			
Dare directă dela Institut	1704	20			
Dare directă dela Conzum	262	98			
Dare comitatensă	112	38			
10% dare după depuneri	313	64			
Dare comunală dela Institut	288	80			
Dare comunală dela Conzum	100	—			
Provent	323	40			
Amortizare de mob. la Institut	100	58			
Amortizare de mob. la Conzum	140	44			
Amortizare de marfă la Conzum	2000	—			
Profit curat	10345	71			
	41153	84		41153	84

I. Indreiu,
dir. subst.

Cebea, (Cebe), la 31 Decembrie 1911.

DIRECȚIUNEA:

Iosif Tisu,
președinte.

Lazar Pîrva

Florea Alexandru

Petru Stanciu

Leontin Micluția

Mareu Huțiu

Ioan Jurca,
vice-președinte.

Petru Câmpian

Nicolau Matei.

COMISIUNEA DE SUPRAVEGHIERE:

Ioan Mihuleț, președinte.

Pavel Lazar

Emil Negruț

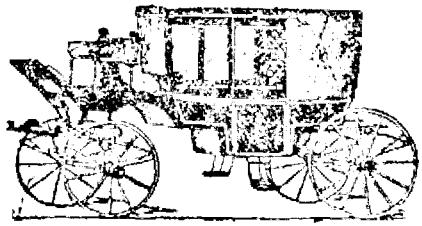
Nicolae Bexa

Atanasiu Brana.

Heinrich Rastel

fabricant de trăsuri,
Sibiu, Strada Rosenanger 18.

Aduc la cunoștința on. public din loc și provincie, că țin în depozit cele mai moderne trăsuri, precum și tottelel de căruțe.

Primesc ori-ce lucrare de reparare și transformare, văpsire și pregătire de șele în preț foarte ieftin.

Karl Schulleri

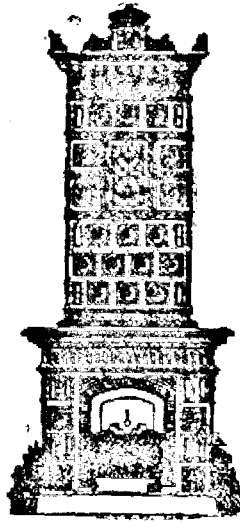
atelier de cuptoare,
Sibiu, Târgul Fânului 7.

Execută:

cupatoare cu căhăli

În toate colorile, precum și încălzite în forma Meissner și Kastel, îmbrăcate în căhăli. Deasemenea construiesc cupatoare de fiert din căhăli albe și vinete.

Primesc și tot felul de reparaturi, ce se țin de branșa mea. Comandă primește și dl Victor Roth, prăvălie de coloniale, Sibiu, Strada Sării (Salzgasse) Nr. 1.

Prețuri moderate.

EUGEN LIEBLICH

fotograf

Sibiu—Nagyszeben, str. Elisabeta Nr. 56 (casa proprie).

Execută toffelul de icoane artistice.

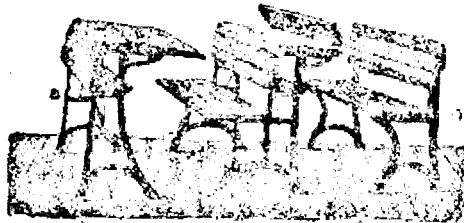
Plantinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. Picturi renumite în oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică. Fotografierea, copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe că atelierul acesta în privința mărimii este primul. Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Cu deslușiri servesc.

Vilhelm Connerth

NAGYSZEBEN—HERMANSTADT, Elisabethgasse 53.

Fabrică după diferite sisteme:

bănci de școală

conform celor mai moderne cerințe igienice, pregătește apoi

bănci și scaune pentru biserici; table de școală; rame pentru hărți; rame pentru desemn și dulapuri pentru școală. Catalog ilustrat la dorință trimite gratuit și franco.

Lepter János, fabrică de piese de fier și articole de lăcătușerie.

Budapest, X. Asztalos Sándor-ut 16. sz. Înființată la 1885. Adresa telegrafică: LEPTER, Budapest, Pékerdö. Telefon 55-22.

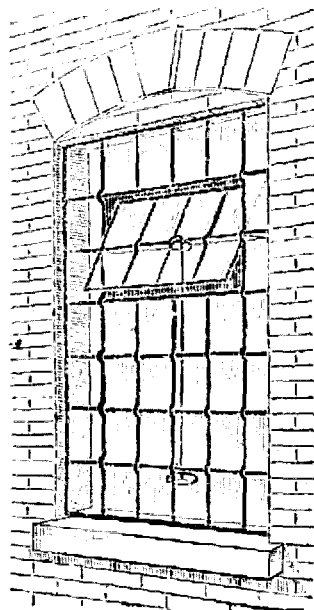
FERESTRE prinse în rame de fier, cele mai perfecte și mai ieftine în timpul prezent!

Noutate!

FERESTRELE KÖPLINGER BREVETATE.

INTRODUSE
IN 14 STATE
CIVILIZATE!

La cerere trimitem Catalog și prospecte.

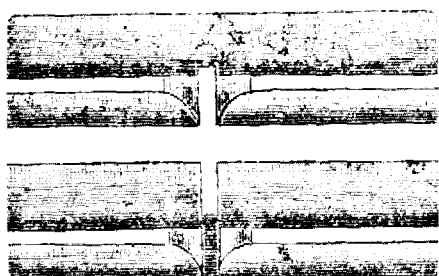

Noutate!

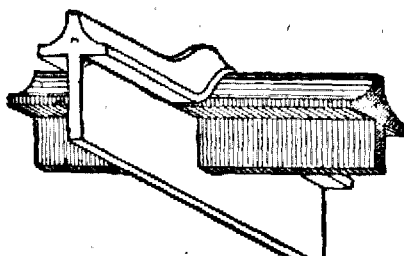
FERESTRELE KÖPLINGER

sunt practice
pentru:

magazii,
hambare,
fabrici,
grajduri,
verenzi și
case de sticlă.

Sistemul vechiu.

Sistem Köplinger.

Un mijloc de întărire pentru bolnavii de stomac

și pentru toți aceia, cari fie prin receală ori îngreunare de mâncări, fie prin lipsa de apetit, prin mistuirea grea, ori în urma mâncărilor prea reci ori prea fierbinți au contractat **catar, sgârciuri, dureri de stomac etc.**

este medicina

Baldrianum a doctorului Engel.

Baldrianum se recomandă contra tuturor durerilor de stomac, are calitățile unui vin excelent, care păzește contra tuturor urmărilor, precum: nervositate, insomnie, amețeli și flegmă.

În urma compoziției sale excelente, având vin de Samos, picături de Baldrian, sirop de smeură și de ci-reșe. Baldrianum este de recomandat și contra constipției și diareei precum și la toate cazurile, când se reclamă întărirea organismului.

Baldrianum Dr. Engel nu conține absolut nici o materie stricăcioasă și se poate întrebuița și din partea celor cu construcție mai slabă, precum dame și copii, timp mai îndelungat. E de preferat să se ia dimineața pe nemăncate și seara înainte de culcare în cantitate de un pahar de licheur. Copiii și cei slabi să ia Baldrianum în apă caldă și să-l îndulcească cu puțin zahăr.

Baldrianum Dr. Engel se află în sticle de 3 și 4 coroane în toate farmaciile din Ungaria, precum și în Arad, Aradul-nou, Glogovác, Gyorok, Ménes, Paulis, Lippa, Hidegkut, Vinga, Székesut, Pécska, Torny, Világos, Egres, Nádas, Berzova, Orczifalva, Merzifalva, Sándornáza, Bogaros, Szerb-Sz.-Péter, Perjámos, Szemlak, Sáralfalva, Nagylak. Farmaciile din Arad trimit în ori-ce parte.

Să ne păzim de imitații!

Cereți numai

Baldrianum Dr. Engel!

tate așa de necomplet aici, își datorește Caragiiale regalitatea literară, pe care a exercitat-o, împreună cu Eminescu, asupra conștiinței contemporanilor săi.

Iubite maestre, primește sentimentele de admirație și recunoștință ale unui om, care face parte din generația care te-a priceput și te-a iubit mai mult și pe care l'ai făcut de atâtea ori fericit, din liceu, când te citea pe furiș la spatele colegului Balaban, și până azi, când opera d-tale, pe lângă acel răs al inteligenței, care este supremul bine, îi provoacă și un sentiment de melancolie pentru contemporanii săi — ai noștri — Rica, Nae, Chiriac și ceilalți. Au fost așa de vii pentru mine, că-mi închipui că au îmbătrânit și ei.

Episcopul dr. Dem. Radu la Roma.

„Unirii” i-se scrie din Roma:

În urma însărcinării primite dela consfătuirea arhierilor provinciei noastre bisericesti tinute, precum se știe la Blaj, Il. Sa episcopul Orăzii-mari Dr. Demetriu Radu, deși suferind de o răceală avută, care l'a ținut câteva zile la pat, în 25 Februarie a plecat către eterna cetate a Romei-vechi.

În drumul său, atât de greu și lung, s'a oprit mai întâi la Budapesta unde s'a prezentat la d. ministru-președinte spre a-i străpune o copie din memorandumul corului episcopesc, în cauza înființării episcopiei gr.-cat. maghiare și la d. ministru de culte, încunostințându-i pe amândoi despre călătoria sa la Roma și despre scopul acesteia.

Domnul ministru-președinte și-a exprimat îndestulirea sa pentru chipul leal, în care din partea Ilustrității Sale episcopului dela Oradea-mare, ca mandatar al corului episcopesc se ducă la îndeplinire mandatul primit.

Dela Budapesta Ilustritatea Sa, însoțit numai de către fratele său canonicul din Lugoj Dr. Jacob Radu, a plecat la Viena și a prezentat monsignorului Rossi, însărcinatul de afaceri al sf. Scaun apostolic, iarăși o copie a acelui memorandum.

Din Viena a plecat, peste Veneția la Roma, unde a sosit Vineri seara în 1 l. c. și mai întâi a fost silit a se supune unui specialist spre a-și cura morbul de urechi supraput în urma răcelii de care suferise în săptămâna trecută. În meritul cauzei pentru care a întreprins această călătorie, îndemnat de datorința curtoasiei și de simțul de lealitate față de Augusta persoană a Suveranului nostru, s'a prezentat la A. Sa Principele Schönburg-Hortenstein ambasadorul monarhiei, Austro-Ungare pe lângă S. Scaun. Iar pentru a putea fi primit în audiență din partea S. Sale Papa Piu X s'a înștiințat la oficiul Majordomului S. Sale din partea căruia i-s'a pus în prospect audiență pe una din proximele zile ale acestei săptămâni, fiind S. Sa foarte ocupat cu primirea în audiență a unui număr însemnat de Episcopi și prelați francezi cari se află de mai nainte aici.

Până la audiență, încât îi permite starea sănătății va face vizite pe la mai mulți Cardinali și prelați ai curiei romane, cei mai mulți vechi cunoscuți ai săi.

Serbătorirea lui Richepin.

București, 23 Februarie.

„Sindicatul ziaristilor” a oferit ieri la orele 12 un banchet în onoarea marelui poet Jean Richepin, membru al Academiei Franceze, în sala de marmură a hotelului Boulevard.

La masă au luat loc: maestrul Richepin, între dna Blondel, soția ministrului plenipotențiar al Franței și dna Procopiu. În față stau dna Anne J. Richepin, alături de d. Blondel ministrul Franței și d. C. Arion, ministrul instrucțiunii publice.

La acest banchet, dat în onoarea marelui poet, care reprezintă civilizația mediteraneană, au participat un mare număr de ziaristi, membri ai Sindicatului și de personalități din societatea noastră, dintre care notăm:

D. I. Procopiu președintele „Sindicatului Ziaristilor”, Iacob Negruzi președintele Academiei, prof. Dr. Toma Ionescu, I. Bacalbașa, directorul general al teatrelor, N. Xenopol, Al. Djuvara, G. Diamandy, C. Banu, G. Ranetti, C. Demetrescu, I. Pop, Ch. Lahovari, D. Karnabatt, G. Cristodorescu, I. Popescu, Em. Nicolau, I. Scurtu, Briol, Rubin, Ath. Ranetti, Mihail Mora, Virgiliu Mora, Ionsohn, I. Minulescu, Florescu, P. Locusteanu, C. Scurtu, N. Popescu-Dușu, I. Voinescu, V. Savel, Negru, C. Cosco, Remus Dragomirescu, Streittmann, I. Nicolau, N. Georgescu, L. Iliescu, Congopol, P. Macri, Jules Brun, Balist, Aurel Marcu, etc. etc.

Toastul dlui I. Procopiu.

D. I. Procopiu, ridică paharul în gloria lui Jean Richepin, în numele sindicatului ziaristilor, exprimându-și bucuria că poate contopi omagiul său personal cu omagiul presei române.

„Salut în Jean Richepin, spune dl I. Procopiu, pe reprezentantul civilizației franceze, această civilizație umanitară și altruistă, care a crispat binefacerea ei în toată omenirea, această civilizație care exaltă umanitatea și demnitatea omului.

Salut în Jean Richepin pe prozatorul admirabil și autorul dramatic puternic, pe subtilul și vigurosul poet al realității, care chiar când este hidoasă se transformă în frumusețe prin raza de lumină a geniului.

Salut pe căntărețul emoționant, plin de milă și umanitate al vagabonzilor, care prin geniul său, dintr-o decădere a isbutit să facă o frumusețe.

Doresc ca d. Jean Richepin și grațioasa sa soție să plece dela noi din țară cu cele mai frumoase amintiri, și să revină în mijlocul nostru, pentru a ne mai da fericirea de a auzi verbul său plin de avânt și imagini”.

Frumosul și vibrătorul toast al dlui Ion Procopiu a fost acoperit de călduroase aplauze.

Răspunsul dlui Jean Richepin.

Maestrul se ridică emoționat.

„Sunt mișcat de frumoasa cuvântare a dlui I. Procopiu, spune maestrul, nu atât pentru laudă ce mi-se aduce, cât pentru omagiul ce se face civilizației franceze.

Civilizația franceză e altruistă și umanitară, ea răspândește lumina și generozitatea ei dealungul universului. Pe când alte civilizații sunt pedante și greoaie, civilizația franceză e grațioasă, inaripată, plină de eleganță.

Aceste calități, cari disting civilizația franceză de celelalte civilizații, sunt caracteristice civilizației mediteraniene: noi le-am moștenit dela Elini.

Civilizația noastră e veche bătrână și poate oboșită; noi am ajuns la rafinamentul de a împărți nu firul de păr în patru, ci raza de soare în patru.

Când noi, popor bătrân vom scăpa din mână facla civilizației mediteraniene, voi popor tânăr și entusiast să o luați în mâinile voastre, să o ridicăți sus și să luminați cu văpaia ei universul!”

O salvă de aplauze violente își entusiaste acoperă cuvântarea maestrului.

*

În urmă facem cerc în jurul lui Jean Richepin, și culegem din gura lui perle și rubine de cuvinte.

Maestrul ne vorbește de impresia plăcută ce i-a făcut-o țara noastră, de senzația de latinitate ce o simte în poporul nostru, încântat de priceperea ce o arătam civilizației franceze și celor mai subtile rafinamente ale ei.

Maestrul e entusiast de tinerețea și vigoarea țării noastre, de frumusețea și vanitatea de tîpuri pe care o înfățișează poporul românesc.

Ne comunică că de aci va pleca la Constantinopol, unde va ține o singură conferință, apoi în Atena.

„Nicăiri nu am întâmpinat o primire atât de entusiastă, o pricepere atât de clară a civilizației franceze, ca în România” ne spune maestrul.

O strângere de mână și gloriosul poet și reprezentant al civilizației mediteraniene pleacă în aelamările entusiaste ale celor cari l-au sărbătorit.

D. Karnabat.

Expoziția de țesături și cusături românești din Sibiu.

Duminecă în 3 Martie în prezența Excelenței Sale Mitropolitului Mețianu și a unui public numeros s'a deschis expoziția de țesături și industrie de casă, a dnei Cosma. Numai după ce ai petrecut câteva ceasuri în admirație, surprins de atâtea minuni de frumuseți, îți poți da seama, de munca și meritul dnei Cosma, de a fi desgroșat această comoară de artă nebănuită la poporul nostru. Ziarul „Tageblatt”, din Sibiu nu găsește cuvinte destul de elogiase și dă expresie mirărei, cum mările acele bătătorite de sapă ale țărăncelor române, au putut alege pe pânză cu atata simț de artă și finețe varietatea nesfârșită de flori alese.

Patru sale mari pline, de tot felul de obiecte, fiecare țesut altfel, în fiecare țesătură o nouă combinație de culori, în fiecare înfloritură, o nouă expresie a sufletului uimitor de bogat al țărăncelor, cari și-au ales ca mijloc de exprimare acul și războiul. Sunt obiecte din toate părțile locuite de Români, strinse de dna Cosma cu o sîrguință și cu o dragoste fanatică.

În sala întâi sunt țesături executate de școala de industrie din Sibiu sub conducerea dnei Cosma după albumul dșoarei Minerva Cosma. Aci, unde motivele țărănești sunt aplicate lucrurilor de tot felul pentru case domnești, poți aprinde nota distinsă a acestei arte de origine plebee. Țesături în mătasă, perinițe, garnituri la rochii, euverturi de masă, vestimente bisericesti, toate apar renăscute în culori sărbătorești, sub puterea de farmec a motivelor țărănești.

În colțul din dreapta, îți fură ochii o pânză de ornate bisericesti, lucrată, în argint veritabil și galben deschis de școala de industrie. Alături un rind de ornate complete, țesute în mătasă de culoare liliachie. Peretele acoperit întreg de conciuri bănățenești, în cari predomină culoarea galbenă, atenuată de diferite culori mai închise, și întocnite cu o cochetărie egală cu a penelor celor mai frumoase din pălăriile cucoanelor de azi. Sunt vechi de peste 100—150 de ani; într-o variație de motive neașteptată. Oprege aninate în loc de perdele la ferestri strecură lumina prin firele lor colorate. În mijloc, pe masă, perinițe, cu pirogravuri în albastru, altele în mătasă roza prezintă o fericită îmbinare de culori datorite dnei Șerban. La intrare două covoare vechi de peste 200 de ani, din părțile Năsăudului. O frumoasă euvertură de pat broderie în culori pe stofă filé, lucrată în a-jour din partea dșoarei Minerva Cozma.

În sala 1, conciurile țin recordul. În sala 2 opregele. Dar cele mai frumoase obiecte sunt în sala a doua; covoarele, în culori vegetale. Aci se manifestă simțul de nuanțare a culorilor, la țărance și preferința pentru culorile puțin strigătoare. În general se poate constata, că cu cât obiectele sunt mai vechi, cu atât combinația de culori e mai distinsă, mai simplă și mai apropiată de natură.

Un pieptar de două sute de ani din Săliște slabit de bătrînețe atârână în cui, mărturisind gustul ales al înaintașilor noștri, prin florile lui de un verde deschis, culoarea câmpului. Batista de mireasă din Săliște, costume din Bistrița, cămăși de pe Olt, din Poiana, învelitori din Brau, crătinte din jurul Sibiului, oprege din Banat, cămăși din România, fac o varietate de motive fericite.

Dna Cosma a îngredit în cele patru odăi, o comoară de lucruri de artă țărănească, de o valoare neprețuită. Când părăsești expoziția, ești zăpăcit, nu găsești cuvântul cu care să fi mulțu-

unitor pentru deliciale sufletești ce ti-le-a procurat. Un gând, ca o rugăciune se lămurește în suflet: De iar ajută Dumnezeu, acestei neobosite femei, să crească industria de casă românească, pentru care a strâns ca o albină atâtea lucruri neprețuite.

Correspondent.

Cronică externă

Grevele din Anglia. A devenit tristă realitatea aceea ce se prevăzuse de mult timp: greva muncitorilor din minele de cărbuni din întreaga Anglie. Acum degeaba se vor lamenta toți cei păsuți. Faptul e împlinit și timpul regretelor e inutil! Mai util e acela al reflexiunilor asupra grevei monstre precum și ale repercusiunii ei: atât în regatul britanic cât și pe continentul european.

Formidabila grevă a minerilor englezi se aduce în legătură cu influența tot mai mare a sindicalismului. Departe, în Franța, pe coastele unde este Boulogne-sur-Mer, trăiește un pustnic. Ideia solitarului a prins lumea muncitorimeii în mrejele elocinței sale raționament. Acest solitar se numește George Sorel și opera lui cea mare e inspirată de forța ideii asupra puterii brute.

Iată ce spune George Sorel despre sine însuși: „Eu nu sunt nici profesor, nici un publicist popular. Nu sunt dispus nici să mă pun sub conducerea unui șef oare-care al unui partid oare-care. Tot ce fac e să pun la dispoziția publicului însemnările mele, notele mele zilnice.

„In ele găsește cetitorul literele propriului mea alfabet”.

Ce scop a urmărit Sorel cu realizarea sindicalismului? Spre a răspunde la întrebarea aceasta, trebuie să facem o excursiune în domeniul principiilor filosofice, deci al eugetării abstracte, și a influenței lor asupra vieții de toate zilele.

Filosofia lui G. Sorel a fost influențată de a lui Bergson, care a ajuns la modă și se complace să se afirme cu o ironie jurată (dacă s'ar putea zice așa ceva în materie de filosofie) a tot ce e rațional în materie de eugetare. După teoria enunțată a lui Sorel-Bergson, omul de geniu sau genialitatea nu trebuie să țină nici o socoteală de înălțuirea evenimentelor între ele. Omul să conducă pur și simplu de intuițiune. Intuițiunea e un inel între două convingeri filosofice și trebuie transformată într-o armă în contra așa zitelor intelectuali, cari împuniază capetele multor ei cu rațiunea și tot cu rațiunea. După teoria lui filosof Bergson, intuițiunea e mai presus de mintea sănătoasă, mai presus de rațiunea cea mai pură. Invățătura aceasta a avut o enormă influență asupra lui G. Sorel, care a fost de altmădiu chiar de mai înainte de a cunoaște filosofia lui Bergson, pesimist în ce privește ameliorarea condiției muncitorimeii pe calea legislațiunii. G. Sorel e pe toată linia în contra medicațiunii sociale prin rețete deputătești.

El își bate joc de Jaures, acest cimpoin de silabe oratorice. Meritul ce i-se cunoaște e acela de a fi un bun profesor de liceu. Atâta tot! G. Sorel are o oroare și de șefii socialiști cari acceptă să fie deputați într-un parlament ca cel actual francez. Crezul lui este de-a stabili centrul de gravitate al mișcării socialiste în politica constituțională de luptă de clase industriale. „Seara”.

Alianța militară austro-germană. Presa străină atribuie o deosebită importanță vizitei pe care o va face la Berlin noul șef al statului major austro-ungar, deși este un vechi obicei în politica militară vieneză ca șeful statului major să se prezinte, îndată după numirea sa, împăratului german, biroul aliat al monarhiei.

De astă dată însă, împăratul Wilhelm a ținut să dea vizitei șefului de stat major austro-

ungar un caracter cu totul special, considerându-l ca oaspe al său și găzduindu-l pentru câteva zile în palatul imperial.

Această împrejurare, precum și caracterul general al situației internaționale, dau vizitei austriece la Berlin semnificația unei manifestațiuni solenne a puternicei alianțe militare care leagă Germania de Austro-Ungaria. Ziarele din Viena și Berlin confirmă, în comentariile lor, acest lucru. Iată, de pildă, ce scrie ziarul „Norddeutsche Allgemeine Zeitung”, oficiul guvernului german:

„Este o tradiție a armatei austro-ungare, ca fiecare șef al statului major general să se prezinte, îndată după numirea sa, la Berlin, împăratului german. Cu acest prilej se face de obicei un schimb de idei între șeful statului major austriac și cel german. Așa a procedat contele Beck, baronul Conrad von Hötzendorf și așa procedează acum urmașul lor, locotenent mareșalul Scheuma, care mai are și fericirea de a putea fi oaspele împăratului german.

Continuarea acestei tradiții este un document, ca multe alte, că Austro-Ungaria cultivă și prețuște foarte mult alianța cu Germania. Într-adevăr, o alianță politică își poate ajunge scopul și poate impune lumii, numai dacă este întregită și desăvârșită printr-o alianță militară. Multe sunt scopurile comune, grijile comune și lucrările comune ale acestor două state aliate și de aceea nu numai între ele, ci între conducătorii lor trebuie să fie relațiuni intime, de reciprocă încredere, deoarece numai ele întăresc sentimentul că prin alianța lor sunt mai puternice statele respective și vor putea înfrânge pericolele.

Alianța militară austro-germană este una din cele mai însemnate fapte reale din Europa.”

Ziarele franceze, engleze și rusești văd în aceste comentarii ale presei germane și un advertisement indirect la adresa curentului italian ostil Triplei-Alianțe și mai cu seamă Austro-Ungariei.

„Seara”.

INFORMAȚII.

A R A D, 8 Martie n. 1912

— **Concertul lui Enescu în București.** Citim în „Voința Națională”: În marea sală a Ateneului care gemea de lume, a avut loc Marți seara mult așteptatul concert al lui George Enescu.

Elita publicului nostru muzical, în frunte cu însuși familia princiară, s'a grăbit să asiste și să sărbătorească pe artistul român, — un mosafir de altfel cam rar pe la noi, — și să încurajeze astfel opera întreprinsă de el: Crearea unui fond pentru un premiu național de compoziție.

Nu ne putem decât asocia la această idee admirabilă, care ne este cu atât mai simpatică, cu cât vine din partea celui dintâi compozitor al nostru.

Nu ne îndoim că ea va da cele mai frumoase roade.

Programul concertului de ieri dădea un vădit avantaj vechilor maestri. În afară de sonata de Haendel și Folies d'Espagne, de Corelli, cari au ocupat aproape jumătate din program, ei au mai avut cuvântul și la sfârșitul concertului: Couperin și Porpora, în admirabila prelucrare a lui Kreisler, au afirmat în pagini scurte existența și valoarea lor de compozitori.

Modernii erau reprezentați prin Saint-Saens (Konzertstück și Rondo Capriccioso), Dvorák (Humoresque) și Paganini (Preludiu și allegro), aceste două din urmă de asemenea în prelucrarea lui Kreisler.

Despre cântul dlui Enescu nu vom mai spune

nici o vorbă: au spus-o și o spun în deajuns vocile străine, cari au știut să-l reție printre ele.

Pentru întâia oară nu ne vedem nevoiți a face rezerve, sau politete unui artist băstinaș. Ne fălim s'o putem declara: D-sa este nu numai cel mai mare artist al nostru, dar și unul și din cei mai mari artiști ai lumii întregi.

Acompaniamentul la piano a fost ținut cu multă discrețiune de dl Fuchs, care a avut și părți-cica sa de succes propriu ca solist.

Am fi dorit însă să-l auzim pe d. Enescu, cu orhestră. Pentru prea rarele ocazii, când ne este dat să-l avem ca oaspe, s'ar putea face acest sacrificiu. De data aceasta el se impunea chiar: Orhestra ministerului de instrucțiune, cea mai superioară manifestație a vieții noastre muzicale, ar fi trebuit să-și dea în mod spontan prinusul ei pentru crearea fondului necesar premiului național de compoziție.

Să sperăm că pentru concertul viitor, d. Enescu va insista mai mult, și d. Dinicu se va lăsa convins mai ușor.

— **Impăratul Germaniei la Viena.** În Viena s'au luat și cele din urmă dispoziții pentru primirea familiei împăratului german, care în drumul spre Corfu se va opri pentru o zi în capitala Austriei. Cu împăratul vor sosi soția acestuia, ducele Wilhelm August și ducesa, împreună cu Victoria Luiza. În douăzeci și trei Martie vor fi așteptați la gară de M. Sa împăratul și corpul diplomatic. Impăratul Wilhelm va locui la Schönbrunn, iar în seara acelelea zile se va duce cu soția la Venetia împreună cu întreaga suită.

— **Grevă la școlile croate.** Propozițiile mișcărilor antiungurești din Croația continuă a lua dimensiuni amenințătoare. O mulțime de școlile medii din Croația și chiar școlile militare și de marină au trebuit să-și sisteze cursurile din cauză că studenții s'au pus în grevă. Aceleași vesti despre greve iminente sosesc din toate părțile țării. Cauza mișcărilor greviste a fost servită de represaliile autorităților contra studențimeii ce luase parte la manifestațiile naționaliste. Cu toate acestea agitația continuă și nu trece zi ca banul și guvernul unguresc să nu fie stigmatizat în adunări publice de croații cari înțeleg pe deplin gravitatea acestor zile de prefacere națională.

— **Reuniunea meseriașilor români din Blaj** și-a ținut la 25 Februarie n. adunarea sa generală. În raportul citit s'a arătat isprăvile făcute de harnicii noștri meseriași în cursul anului trecut. În frunte a fost frumoasa expoziție când cu adunarea jubilară a Asociațiunii de astăvară. Despre aceasta expoziție am raportat și noi la timpul său, găsind, ca toată lumea, numai cuvinte de laudă și de mândrie pentru ce au făcut meseriașii noștri. În cursul anului reuniunea a dat un concert, a aranjat o petrecere de vară, iar Duminicele și în sărbătorile de iarnă a ținut conferențe cu prelegeri, cântări și declamări.

Reuniunea are o bibliotecă frumoasă, ale cărei cărți românești membrii le cetesc cu drag, și are și o avere de peste 15 mii de coroane.

D. Precup, președintele, a ținut o vorbire, în care a arătat, că trebuie să ne organizăm tot mai strâns, să fim totdeauna plini de credință, să iubim cultura și să dăm fiecare dovadă de harnicie. Să nu uităm că în lupta pe moarte și pe viață, ce o ducem astăzi, trebuie să ne ferim de boltele și atelierile străinului. Frumos au mai vorbit și dnii prof. Dr. A. Răssu și Ioan Fodor.

Adunarea a ales membrii onorari pe toți sfinții Arhieriei (mitropoliți și episcopi) români, precum și pe Rever Ioan M. Moldovan și pe d. Victor Tordășianu din Sibiu.

— **Din Londra la Paris prin aer.** Cu trei ani în urmă bieții muritori nu-și puteau permite nici în vis luxul unei călătorii aeriene, pe când azi, o astfel de aventură îndrăzneată nici nu mai are

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chimică.

Spălare cu aburi.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

darmocul de a opri pentru o clipă atenția hmei asupra ei. Și așa s'a trecut ușor la ordinea zilei peste succesul aviatorului Salney care a sburat din Londra la Paris în linie directă și neîntreruptă. Tot ce s'a făcut, e câte o scurtă informație în cutare colț de ziar. Cu toate acestea sborul lui Salney e un succes echivalent — dar totuși deosebit — cu al lui Chavez. Drumul a fost început ieri dimineață la orele opt și la unsprezece aviatorul a sosit pe câmpul Issy les Moulineaux.

— **Cheltuielile unei încoronări.** Iarna aceasta regele Gheorghe al Angliei a fost încoronat de domn al Indiei. Cheltuielile acestei încoronări superbe ating sume fabuloase și rare ori e dat unui domnitor european să aibă parte de o strălucire identică cu exotismul celei de azi iarnă. Acum s'a făcut socoteala definitivă a acestei serbări cari n'a costat mai puțin de 15,400,000 coroane, cuprinzând și suma de 1,400,000 cât a costat călătoria perechei regale din Londra până în India. Parada militară care a fost punctul culminat al festivității, a costat mai puțin decât se prevăzuse în buget. Pentru scopul acesta a fost destinată modesta sumă de 8,800,000 coroane, dar cu tot fastul de risipitoare strălucire, cheltuielile abia au atins cifra de 6,410,000 coroane.

— **Anarhia în China.** Din Peking se anunță: Răzvrățiții au jefuit mai multe case japoneze din Paotingfu; japonezii s'au adăpostit în edificiile misiunilor. Un tren special a adus trupe franco-japoneze la Paotingfu.

După o depeșă particulară, 2000 de răzvrățiți au jefuit orașul Kin-Kiang, în valea fluviului Yang-tse. Agenția Reuter află din Tien-Tsin cu data de 5 c. că 800 de soldați japonezi au sosit azi dimineață la Cing van tao, venind din Port-Arthur. Aceste trupe vor pleca la Tien-Tsin pe bordul celor patru crucișătoare. Alți 500 de soldați japonezi vor pleca din Mukden spre Tien-Tsin.

O conjurație revoluționară a fost descoperită în Bangeok printre ofițerii armatei și ai marinei; ei au ațâțat pe soldați la răzvrățire; numeroase arestări au fost operate.

Acum autoritățile sunt stăpâne pe situație.

— **Aviz.** Coala 26, care a apărut din dicționarul biografic ilustrat *Figuri contemporane din România*, publicație periodică în limba română și franceză, este consacrată familiei Brătianu și istoricului partidului liberal.

Această coală, care se va continua și va lua sfârșit în coala 72, ce jese zilele acestea, rezervată membrilor marcantți din familia Brătianu, studiază individual, e înfrumusețată pe fiecare pagină, de o

serie de ilustrațiuni din cele mai rare și mai puțin cunoscute.

Genealogia Brătienilor, stabilită cu deamănuntul pentru prima oară în numeroasele ramuri, într'o schemă genealogică completă, poate fi îmbrățișată dintr'o singură privire.

Cu aceste coale „*Figuri contemporane*” intră pe calea publicațiilor cu adevărat însemnate și își câștigă un loc îndiscutabil în librăria românească, unde lucrările documentare, în genere, lipsesc.

Istoricul partidului liberal formează o broșură mare, care se va găsi în toate mâinile, căci interesează toate straturile sociale din țară.

Prețul unei coale este de 2 lei. Pentru comenzi a se adresa administratorului-editor al *Figurilor contemporane*, d. René C. Polysu, 19, Strada Italiană, București.

— **Millerand despre armata franceză.** Din Paris se anunță: La banchetul pressei militare, ministrul de război Millerand a ținut un discurs, spunând între altele că cei 40 ani de la înfrângerea Franței n'au trecut în zadar. Sacrificiile ce le-a făcut republica pentru armata sa n'au rămas infructuoase. Aceasta s'a dovedit în momentele critice din anul trecut, când poporul francez a arătat că poate să-și păstreze calmul, fiind sigur că poate să completeze pe armata sa.

Ministrul a declarat că programul aviațiunii militare trebuie realizat cât mai curînd posibil. Dănsul a rugat presa militară să sprijine guvernul în toate chestiile, de cari depinde puterea de acțiune a armatei.

— **Bugetul Germaniei.** Bugetul armatei și marinei germane a fost depus pe biroul consiliului federal și se va da în curînd publicității.

În bugetul flotei se prevede crearea celei de a treia divizii active, care se va compune din diferite vase de rezervă și din cinci vase noi, anume 3 cuirasate și 2 crucișătoare mai mici, cari se vor construi în curînd. Sporul la cheltueli începe cu 15 milioane mărei și va ajunge în cinci ani la 43 milioane.

Între cancelarul imperiului și miniștrii statelor federale s'a și stabilit un acord în privința bugetului. Chestiunea acoperirii noilor cheltueli încă n'a fost rezolvată.

— **Antichități romane.** Din Roma se anunță: Cu ocazia săpăturilor pe locul unde a fost odinioară orașul Pompei s'a descoperit o stradă, în care se aflau cele mai mari prăvălii ale orașului. Se crede că aci era centrul comercial al orașului dispărut. S'au găsit în acele prăvălii, multe obiecte de aur și argint foarte prețioase.

— **Un memoriu al evreilor din România.** Cătim în ziarele din România: Evreii pământenii au adresat Suveranului, guvernului și Corpurilor legiuitoare un memoriu în care expun starea lor.

Nu suntem străini, spun dănsii în memoriu. Documente neîndoioase demonstrează că evreii pot fi considerați ca cetățeni ai țării. Hrisoave domnești și vechi pravile arată că statornicirea lor în țară e foarte veche.

Marii patrioți dela 1848: I. C. Brătianu, C. A. Rosetti, Heliade Rădulescu, în Muntenia. Mihail Kogălniceanu, în Moldova, au cerut pentru dănsii aceleași drepturi ca și pentru Românii creștini.

O emancipare graduată li-se promitea și le era recunoscută prin Proclamația dela Islaz din 1848, programul „Partidei naționale din Moldova”, o adresă a lui Mihail Kogălniceanu către rabinii din țară, convenția din Paris, cuvântul lui Cuza-Vodă la 1 Ianuarie 1864, după săvârșirea Unirii și votul Adunării obștești a României din 1864.

Pentru legiuitorii dela 1864, acordarea de drepturi comunale evreilor pământenii a fost numai o îndrumare spre emanciparea lor completă.

Memoriul reproduce fragmente din cuvântările rostite cu prilejul legii comunale din 1864 de Vasile Boerescu, Manolache, Costache Epureanu, G. Costa-Foru, Mih. Kogălniceanu, cari vedeau în emanciparea evreilor o necesitate etnică și economică.

În aceleași spirit a fost conceput și art. 8 al Codului civil, precum și art. 9.

Opera emancipării a întrerupt-o brusc Constituția din 1866, care, prin articolul său 7, rezerva numai locuitorilor de rit creștin dreptul de a dobândi cetățenia. Totuși, acest articol n'a alterat drepturile recunoscute prin legea din 1864. Noul articol 7, revizuit în urma art. 44 al tratatului din Berlin și care deschide necreștinilor calea încetățenirii individuale, n'a schimbat poziția legală a evreilor pământenii, ceea ce a explicat vasile Boerescu în nota explicativă trimisă puterilor.

Memoriul se ocupă apoi cu unele măsuri cari ating în serviciul militar, în învățământ, în comerț și în industrie și în manifestările vieții publice.

În „cuvântul” care însoțește memoriul se combatte învinuirea că evreii urmăresc o dominațiune politică, se controversează chestia asimilării și se explică situația evreilor față de cultura națională.

Se arată apoi că în industrie, comerț și meserii elementul evreesc e din ce în ce în scădere, pe cînd cel românesc e în continuă creștere.

Leon Tolstol.

233

RĂZBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Nu numai că Rostopsin nu-și reproșa actul său, dar se felicita chiar de a fi știut să profite de o astfel de ocazie pentru a-l pedepsi pe criminal, liniștind în acelaș timp și mulțimea.

Cu toate că Senatul îl osândise pe Vereșaghin numai la munca silnică, Rostopsin își spunea:

— Vereșaghin a fost judecat și condamnat la pedeapsa cu moarte; era un trădător și nu-i puteam lăsa crima nepedepsită, de aceea am făcut două lovituri dintr'odată: am dat victima pe mâna poporului, pentru a-l potoli, și-am pedepsit pe vinovat.

Cînd ajunse la casa lui de țară și se ocupă cu afacerile casnice, Rostopsin își regăsi tot sângele rece.

După o jumătate de ceas, contele se duse la podul Jansa unde se aștepta să-l întâlnească pe Kutuzow. Nici nu se mai gîndea la Vereșaghin și pregătea în mîntea sa răspunsuri întepătoare la adresa serenissimului.

O! cum am să-l fac să simtă pe acest vulpoi bătrîn, că toată răspunderea părăsirei Moscovei, recade pe bătrînul său cap, așa lipsit de mînte.

Tot gîndind la ce va spune serenissimului, Rostopsin se întorcea cu ciudă, privind în jurul său.

Cîmpia pe care o străbătea era desartă și pustie; ei numai, lângă ospiciul de nebuni, se lămură deose-

bit un grup de oameni îmbrăcați în alb, dintre cari unii fugeau strigînd și dînd din mâni.

Unul din ei dete fuga într'u întîmpinarea trăsuroi contelui, iar Rostopsin, vizitiul și dragonii, priveau cu un sentiment de tulburare, de groază și curiozitate pe tot acești nebuni lăsați în libertate și mai ales pe acela care venea înspre trăsura. Nebunul se legăna pe picioarele-i lungi și slabe, hainele lui albe fâlăiau în vîzduh iar el însuși fugea din toate puterile fixîndu-l pe Rostopsin și făcîndu-i o mulțime de semne; apoi strigă cu o voce răgușită să opriască trăsura. Chipul smintitului, acoperit cu păr inegal, sombru și solemn, era galben și slab. Pupilele lui negre ca agathul pălăiau cu neliniște în sclerotica galbenă ca safranul, a ochilor săi.

— Stai!... oprește!... Îți ordon... strigă el cu glasul ascuțit, gîfîind de oboseală și cu intonațiuni și gesturi imperioase.

El ajunse trăsura și fugea alături de ea.

De trei ori am fost ucis și de trei ori am înviat... Am fost lovit cu pietre, am fost răstîgnit... Voi reinvia, voi reinvia, voi reinvia! Trupul meu a fost făcut bucăți! Domnia lui Dumnezeu încetează... De trei ori am s'o surprizez, de trei ori am s'o reclădesc! striga nebunul cu o voce din ce în ce mai stridentă.

Contele Rostopsin pîli ea în momentul cînd mulțimea se arunce asupra lui Vereșaghin.

— Mîna, vizitiu, strigă el cu glasul tremurător.

Trăsura urni cu iuteală, contele mai auzi multă vreme la spatele său strigătul desperat al nebunului, iar în fața ochilor săi vedea ridicîndu-se chipul însîngerat, speriat și uimit al tînarului trădător cu blana lui de vulpe. Amintirea aceasta îi era proaspătă în mînte, dar Rostopsin simți în clipa aceea că ea nu se va mai șterge niciodată, că era gravată adînc în inima, în sângele

său. El simți limpede că urma însîngerată a acestei amintiri nu se va șterge niciodată, dimpotrivă: cu cât va înainta în vîrstă, cu atît mai dureros va palpa această amintire în inima sa.

Lîngă puntea dela Jansa, trupele rusești se îngheșiau în mase. Era cald. Kutuzow trist și mohorit ședea pe o bancă lîngă punte și se juca cu vîrfurile biciului său căzăcesc în nisip; în momentul acela trăsura lui Rostopsin sosi cu iuteală în fața sa.

Contele în uniformă de general, cu pălăria de pene, cu ochii agitați se apropiă de Kutuzow și începu să-i explice că venise să se unească cu suita sa, neavînd ce mai căuta în Moscova, căci capitala nu mai era: numai armata mai rămăsese.

— Lucrurile s'ar fi petrecut altfel, Alteța Voastră, dacă nu mi-ați fi spus că nu veți părăsi Moscova fără a mai da o bătălie.

Kutuzow îl privi pe Rostopsin ca și cum n'ar fi înțeleș ce-i spune, și se uită țintă pe fruntea interlocutorului său.

Rostopsin tăcu, tulburat.

Kutuzow scutură din cap și fără a-și lua ochii de pe chipul lui Rostopsin, zise binîșor:

— Da, da... nu voi părăsi Moscova fără o bătălie.

Rostind cuvintele acestea, generalissimul se gîndea el la altceva sau avea deplină cunoștință de cele ce le spunea? În tot cazul Rostopsin nu răspunse nimic și-l părăsi brusc pe Kutuzow.

Și, lucru ciudat! guvernatorul Moscovei, trușagul conte Rostopsin puse mîna pe un biciu și apropiindu-se de punte scoase strigăte pentru a face să circule carele îngrozite în acel loc.

După cele expuse evreii pământeni cer M. S. Regelui, guvernului și Corpurilor legiuitoare, în numele dreptății, care e temeliea statelor să dea o soluție chestiei evreiești, care să nu mai înglobeze pe evrei în masa străinilor.

x Un plăcut spectacol pentru orașul Vârșeț este expoziția de mobile a lui Ștefan Sladek, Str. Kudrici 42, lucrata în propria lui fabrică. Se află în mare asortiment, dela cele mai simple până la cele mai luxoase, precum, mobili pentru camera de dormit, salon, sufragerie, birou. Mobile tapitate, fier aramă și piele, apoi pian, tablouri, covoare, perdele, cele mai renumite mașini de cusut, în prețurile cele mai ieftine. Garnituri complete pentru locuințe, hotel, vile și camere de baie, cu condiții foarte favorabile. Recomandăm fabrica aceasta în atențiunea On. Public cititor, ca înainte de a-și cumpăra mobile să viziteze atelierul lui Ștefan Sladek, convingându-se astfel despre înțelegerea mobilor lui lucrata cu cel mai perfect gust artistic și cu toate acestea totuși foarte ieftine.

x „Tokio” extirpător de bățături. Se poate folosi cu succes contra bățăturilor (la picioare), negurilor și contra scortășării pielii. După o folosire de 2 zile ne scăpăm de durerea bățăturilor. — 1 doză 50 fil. Pentru 60 fileri se trimite francat. Adresa: Tömöri Antal, Cegléd, I kerület.

x Numai sămânțe de a lui Mauthner târguiesc economii și grădinarii, cari să știu eugeta bine asupra lucrului; și atunci dacă altfel de sămânțe ar fi mai ieftine, pentru că știu din experiență, că acele nu corespund și numai paguba lor e să fie la urmă.

ECONOMIE.

Cooperatia în România. Urmărirea progreselor mișcării cooperative țărănești este în todeauna interesantă. Găsim în ultimul număr al „Vietei agricole” câteva date asupra mișcării economice din Zătrenei (Vâlcea).

Banca poporului „Oltețul” din localitate s'a înființat în 1904, cu 22 membri și cu un capital de 3420 lei. Azi are 1642 membri cu un capital social de 550,000 lei, iar suma tuturor fondurilor este de 870 mii 609 lei.

Foarte mult a contribuit la dezvoltarea băncii și înființarea cooperativelor din jurul său. Căci acestea au devenit mijloacele producătoare de venit pentru săteni și astfel s'a înlesnit sporirea economiilor depuse la bancă.

Se știe că una din cele mai rare cooperative sunt cele de grădinarit. Cultura zarzavaturilor se lasă în țara noastră, pe seama Bulgarilor.

Tot în Zătrenei s'a înființat în 1907 și o gră-

dină cooperativă cu 120 membri și un capital de 6856 lei. Prin această întreprindere, — al cărei exemplu ar trebui imitat de cât mai multe cooperative, s'a luat din mâna Bulgarilor un mijloc însemnat de câștig. În acelaș timp s'a răspândit știința cultivei zarzavaturilor prin numeroși lucrători angajați în fiecare an din diferite sate.

S'au format astfel câțiva maestri grădinari cari vor putea răspândi mai departe această specialitate atât de remunerătoare.

Dar nu e destul atât. S'a mai înființat, tot pe lângă banca „Oltețul”, și o societate cooperativă de producție și consum, cu un capital de 98,349 lei, și cu un rulment de expoatare de 160,000 lei. Se fabrică sobe de teracotă cari se desfac la București și Craiova, și țigla pentru invelitul caselor.

Pepiniera de vițe americane altoite și pomi, cu acelaș nume, are de scop replantarea dealurilor din această regiune cu vii și pomi, și a dat rezultate multumitoare.

De pe acum se observa că această bogată activitate economică ridică nu numai starea materială a țăranilor, ci și starea lor intelectuală și morală.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria Tribuna din Arad se află de vânzare 10 fascicule din compozițiunile lui „Ciprian Porumbescu”.

Fasc. I-a. 8 coruri bărbătești: „Deviza” (Pe-al nostru steag...), „La un nor”, „In pădure”, „Dup' un veac de suferință”, „O, zi frumoasă, ai sosit!” „Marșul călărașilor”, „Leri, o floare radioasă”, „Sunt Arboros”, „Sosirea primăverii”, á 2 cor.

Fasc. II-a 6 coruri bărbătești: „Lacrima”, „Patria română”, „Luna Mai”, „Noapte consolatoare”, „Cântec sicilian”, „Romanță” (Luna su-fide...) á 1.50 cor.

Fasc. III-a 7 coruri bărbătești: „Imn” (Pe cerul Bucovinei), „Cântec vânătoresc”, „Serenadă” (Zăfiru 'n melodie), „Salutare”, „Numele tău”, „Românul”, „Imn festiv” á 1.50 cor.

Fasc. VI-a 4 coruri mixte: „Oda ostașilor români”, „Frunză verde foi de nalbă”, „Cântecul Margaretei”, „Serenadă” (Dormi ușor), á 1.20 coroane.

Fasc. V-a „La malurile Prutului, vals pentru cor bărb. cu acompaniament de pian á 1.50 cor.

Fasc. VI-a 3 coruri mixte: „Frunză verde mărgărit” (cu sopran solo și acompaniament de pian), „Cât îi țara românească” cu acomp. de pian;

„Noapte de primăvară” (mezzo-sopran, tenor și bas cu acompaniament de pian și vioară) á 1.50.

Fasc. VII-a „Bătrânească”, horă pentru pian 50 bani.

Fasc. VIII-a „Hora detrumchiaților”, pentru pian, 50 bani.

Fasc. IX-a „Peneș Curcanul”, horă pentru pian, á 1 cor.

Fasc. X-a „Potpouri de cântece naționale” pentru pian, á 2 cor.

Din

celebrul roman al contelui Leo Tolstoi a apărut „RĂSBOIU ȘI PACE”

volumul II.

Prețul 1 coroană 20 fil.

Prețul volumului I este 1 cor. 50 fil. Ambele volume se găsesc de vânzare la „Librăria Tribuna”.

Volumul III va apărea în curind.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Pavel Ivan Vârșeț. Am primit 7 cor. abonament pe cuart. I. 1912.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu, „Tribuna” institut tipografic, Nichin și coma.

Oleu curat de sămânță de Iudae,

pentru mâncat. Se capătă pentru revânzători dela Lengyel Sándor, Pankota. La dorință trimite mostre și oferte pentru prețuri.

NAGY JENŐ
specialist pentru dinți artificiali fără pod în
CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capătul străzii Jőhal, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plățire în rate pe lângă garanță de zece ani.

Dentist în Cluj

XLVI.

La ceasurile patru după amiază, trupele lui Murat intrară în Moscova.

Înainte mergea o companie de husari de Württemberg; la spate, și înconjurat de o mare suită, venia însuși regele Neapolului.

În mijlocul lui Arbal, Murat se opri în așteptarea veștilor asupra situațiunii Kremlinului, pe cari trebuia să i-le aducă o companie de avant-gardă.

Un mic grup de moscoviți, înconjură numai decât pe Murat și toți priveau cu o stupeoare timidă pe acest cel ciudat cu părul lung, împodobit cu pene și cu aur.

— Trebuie să fie țarul lor, șoptiră câteva glasuri; e strașnic om!

— Scoateți-vă căciulele! strigară alții.

Interpretul se apropiă de un grup de moscoviți și întrebă pe un dvornik bătrân dacă Kremlinul se află departe de acolo.

Dvornicul ascultă cu surpriză accentul polonez al interpretului și nu înțelege nimic.

Murat spuse interpretului să-l întrebe unde se află trupele rusești.

Un mojie înțelese în sfârșit și deodată mai multe persoane intrară deodată în vorbă cu interpretul. În acelaș moment i-se anunță lui Murat că rușii zidiseră poarta Kremlinului și că, după toate probabilitățile se prepara acolo un atac, o cursă.

Murat porunci să înainteze patru tunuri și să se tragă asupra porții.

În Kremlin suna clopotul, chemând pe credincioși la slujbă; sunetele acestea îi neliniștiră pe francezi. Ei crezură că era un apel la arme.

Toți, dela mareșal la cel din urmă soldat, gândiră că se află în fața a marii forțe rusești și că o nouă bătaie sângeroasă va avea loc.

Ofițerii francezi deschiseră focul, gloanțele isbiră cu sgomot petrele porții zidite, grinzile își obstacolele îngrămădite de ruși; doi nori de fum plutară deasupra pietei.

Când mugetul tunurilor încetă, francezii auziră un sgomot ciudat deasupra capetelor; un stol imens de pasări sbură deasupra zidurilor Kremlinului și mii de aripi fâlțiau în văzduh.

În acelaș timp o voce omenească răsuna de cealaltă parte a porții Kremlinului și prin fum se deosebi un om cu caftan și căciulă; el îi țintea pe francezi cu o pușcă.

— Foc! comandă un ofițer de artilerie francez.

Numai decât răsună un pocnet de pușcă și două bu-buituri de tun.

Fumul învăli din nou poarta. În dosul baricadelor nimic nu mai mișcă. Soldații francezi conduși de ofițerii lor se apropiară de poartă și descoperiră patru morți și trei răniți. Doi oameni în caftane fugiră dealungul zidurilor către Znamenka.

— Goliți locul aci, zise ofițerul arătând cadavrele și grinzile răsturnate.

Francezii îi uciseră pe răniți și aruncară cadavrele prin șanțuri.

Nimeni n'a știut vre-odată cine erau acești oameni. „Goliți locul” fură singurele vorbe consacrate lor și ei fură luați de acolo ca să nu împutească locul.

Când i-se vesti lui Murat că intrarea era liberă, francezii pătrunseră prin poartă și se pregătiră să sălăș-luiască pe piața senatului.

Soldații aruncară prin ferestrele Senatului scaune cari aveau să servească la întreținerea focului.

Alte detașamente străbătră Kremlinul și se instală nu prin apartamente, că ca într'o tabără ridicată în mijlocul orașului.

Cu toate că erau flămânzi, cu bainele sdrențuite,

sleți și reduși la a treia parte a efectivului lor, soldații francezi intrară în Moscova într'o ordine bună. Era o armată epuizată dar totuși amenințătoare și capabilă de a se bate. Cu toate acestea, de îndată ce aceștia fură împrăștiați prin casele bogate, armata nu mai exista; acum nu mai era nici o populație burghezească, nici o trupă, dar ceva intermitent, ceea ce se numește o ceată de jefuitori.

Când, după cinci săptămâni, acești oameni ieșiră din Moscova, fiecare dintre ei avea o grămadă de obiecte cari le păreau utile și prețioase.

Zece minute după intrarea lor prin cartierele Moscovei, regimentele nu mai aveau nici ofițeri, nici soldați; prin geamuri se vedeau oamenii străbătând odăile, rizând și drapându-se în hainele boarești, și încercând să se încălze cu ghete de lac; prin pivniți ei își împărțeau proviziile; apoi spărgeau ușile grajdurilor și ale hambarelor, aprindeau focuri prin bucătări și, sumecânduși mâncile, dospeau pâine ori găteau bucate, tot glumind cu femeile și cu copiii.

În aceeași zi, șefii francezi dădură porunci peste porunci, oprind trupelor de a se împrăștia prin oraș și de a jefui, ordonându-le să se prezinte seara la apel; dar cu toate acestea oamenii se împrăștiau prin orașul golit dar bogat în provizii și plin de confort.

XLVII.

Valul năvălitor al francezilor care începu la 2 Septembrie dimineața, nu atinse decât seara cartierul în care se afla contele Bezukhow.

Când Pierre întâlnise pe Rostovi și când Natașa îi spusese: „Rămâi aci? Ah! ce bine faci!” el simți că într'adevăr binefăcea că rămânea în Moscova, pentru a îndeplini misiunea pe care'l însărcinase Domnul. El simți atunci mai limpede ca ori-când că era menit pentru ceva mare.

Un candidat de avocat

afă aplicare momentană în cancelaria lui *Dr. Desideriu Fülepp*, avocat în Hunedoara (Vajdahunyad, comit. Hunyad).

40 jugăre de pământ și un mare intravilan

se află de vândut în hotarul comunei *Dieci* (Décs, u. p. Alcsil, Aradmegye) gara: Háromalmás. Doritorii de a-l cumpăra să se prezinte în comună la vânzătorul dl *Lórencz Lipót*.

Caut un birt și prăvălie

spre închiriere sau și cumpărare, la sat, ori la oraș. Birtul și prăvălia pot să le iau în primire momentan sau la toamnă. Doritorii să se adreseze lui *Ioan Dirla*, »Katonagyógyintézet, Herkulesfürdő.

Traian Turturean

lăcătuș artistic și de edificii
Bistriță — Besztercze.

10% economie la comande
— de lucrări artistice. —

Lucrătoare aranjată cu mașini moderne.

Atențiune la cuptoarele economice de bucătărie vestite în Transilvania. — Catalog și desemnări să trimit la cerere.

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

spirt de ghiță

care face să înceteze imediat ori-ce durere de cap, de dinți provenite din răceală, ca de exemplu: junghiuri în coaste și în spate se folosește cu rezultat bun. Iar în contra guturaiului singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fileri, o sticlă mare 1 cor. 20 fileri, 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se expediază.

Se găsește și se poate comanda dela

Szémann Agoston,
farmacist.

Hatvan, Fő-tér 126. sz.

Se expediază zilnic în toate părțile.

Un milion de viță de vie

pentru altoit

„**RIPARIA PORTALIS**”
(Glorie de Montpellier) se află de vânzare la preotul **Petru Pelle** din Miniș (Ménés) com. Arad.

Când Moscova era părăsită, el înțelese că datoria sa era de a rămâne acolo, de a-l întâlni pe Napoleon și de a-l ucide, punând astfel, chiar cu riscul vieții sale, un capăt nefericirii întregii Europe.

Pierre cunoștea toate amănuntele atentatului comis asupra lui Napoleon de un student german, în 1809: el mai știa că acest student fusese executat. Dar primejdia la care se expunea, pentru a-și împlini menirea, nu făcea decât să-l exalteze.

Două sentimente puternice îl împingeau pe Pierre să stăruiască în hotărârile sale: nevoia de a se sacrifica precum și aceia de a suferi când toată lumea suferea. Celălalt sentiment la care se supunea, era acel sentiment vag, executiv rusesc, al disprețului de orice convențiune, de orice artificiu, de tot ceea ce majoritatea oamenilor s'a obicinuit să considere ca pe cel mai mare bun în lumea asta.

Și după cum se întâmplă întotdeauna, starea fizică a lui Pierre, corespundea cu starea sa morală. Hrana grosolană cu care nu era obicinuit, cantitatea de vodcă pe care o absorbea de câteva zile, lipsa de vin și de țigări precum și lipsa de rufe curate, nopțile nedormite pe cari le petrecea pe un divan scurt, toate aceste lucruri întrețineau în el acea surescitare, vecină cu nebunia.

Pierre știa că francezii intraseră deja în Moscova dar în loc de a se pune pe lucru el nu făcea decât să

se gândească la întreprinderea sa, elaborând planul până în cele mai mici amănunte.

El nu-și închipuia nici procedeu prin care-l va lovi pe Napoleon, nici moartea acestuia, ci îi plăcea mai ales să-și reprezinte propria sa moarte cu un curaj eroic.

Deodată auzi un strigăt ascuțit de femei și bucătăreasa intră înspăimântată și văetându-se:

— Au sosit!... Vă asigur că au sosit!... Patru sunt călare pe cal.

Pierre se hotări să nu-și descopere nici numele și nici că știa francezește, și se apropiă de usa întredeschisă a coridorului, gata să fugă în momentul când francezii vor pătrunde în casă.

Dar francezii intrară și Pierre tot nu se mișcă de lângă ușă: o curiozitate de neînvins îl țintui pe loc.

Francezii erau în număr de doi: un ofițer înalt, voinic cu aerul viteaz și frumos, și ordonanța acestuia mărunț, slab, cu chipul scofălcit și cu aerul mărginit.

Ofițerul intră schiopătând și răzimat de un baston. După câțiva pași el se opri, probabil că sehotărise în mintea sa să pună stăpânire peste apartament. El se întoarse către soldații săi cari stăteau lângă ușă și le porunci scurt să aducă caii.

Odată chestia locuinței regulată, ofițerul își netezi mustațile cu un gest multămit și ducând o mână la ureche salută și zise surizând:

Prima strungar de lux român din Brașov

Anunț.

Am onoare a aduce la cunoștință on. public român, că am deschis în *Strada Neagră No. 4* un atelier de strungărie de lux și mobilă, unde primesc spre efectuare totfelul de lucrări atingătoare în bransa aceasta precum: picioare de masă, jocuri de popice, fesnice pentru biserică, stâlpi de străni strungărite etc. La comanda pe postă servesc în timp scurt, fără rambursă.

Specialist în canaluri de buți.

Mai departe primesc și reparaturi de ploiere și parasoale precum și reparaturi ce se abat în branșe ca violine, dacuri, bile etc.

Comercianții primesc deslușiri bucuros Comandele se efectuează solid și cu prețuri ieftine.

Rugând sprijinul onor. public, semnez

Cu deosebită stimă:

Ilie Sârbu Elias,

Premiat cu diplomă dela corp. meseriașilor.

Botházy László,

sculptor și întreprinzător de beton și piatră de artă, depozit de nisip. Nagyváradi, — Erzsébet-utca.

Primesc ori-ce lucrări ce se referă la bransa mea precum lucrări la edificii și cripte cu diferite expoziții, de piatră și marmoră, apoi cruci, monumente, etc. — Lucrez în beton cu mare pricepere, precum caldărâm de beton, canale, poduri de beton cu fier, table de ciment, bazine de asfalt. Trimit desemnu și catalog. — Voiesc să atrag atenția on. public prin lucru bun și prețuri ieftine. Liferez pietri și nisip în cant. mare.

CĂRAMIZI

se capătă la subscrișul din fabrica lui de cărămizi de lângă apropierea gării.

KIRLE ANTAL,
Arad, Florián-u. 6. b.

— Compartimentele mele întregii companii.

Nimeni nu răspunde.

— D-ta ești stăpânul casei? se adresă ofițerul lui Gherasim.

Acesta, drept răspuns, îl privi cu un aer speriat, fără a fi înțeles ce i-se spusese.

— Cartir, cartir? zise ofițerul privindul pe omuleț de sus în jos, cu un zâmbet cordial. Francezii sunt oameni cum se cade, ce dracu! Nu o să ne certăm de loc, moșule, adăugă el mângâindu-l pe Gherasim pe umeri; acesta îl privi tot speriat și tăcut.

— Nu e aici nimeni care să vorbească francezește? întrebă ofițerul căutând în juru-i la cine să se adreseze.

Ochii săi întâlniră ochii lui Pierre, care se dădu numai decât la o parte dela ușă. Ofițerul se întoarse din nou la Gherasim care pentru a fi înțeles începu să vorbească stricat ruseste.

Ofițerul zâmbea, făcea semne că nu înțelege nimic și tot schiopătând se apropiă de Pierre.

Acesta voi să se retragă, dar în fața ușii dela bucătărie îl zări pe Makar, fratele binefăcătorului său, un nebun care adesea se și îmbăta. Makar se apropiă cu sirenenie de francez, îl cercetă din ochi apoi ridicând mâna înarmată cu un pistol îl țintii spre ofițer.

(Va urma.)

MOBILE

la cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufragerie
locuințe, garton
în garnitură de
piele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyszeben, Str. Șaguna Nr. 7.

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

in

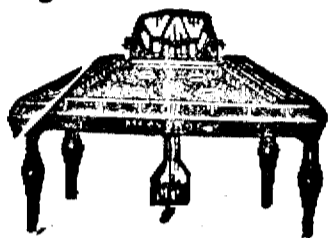
BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă »Apollo«).

TIMBALE

cu organism patentat de oțel, dând sunete rezonante și foarte plăcute, — se pot căpăta și pe rate. — Gramofoane cu plăci artistice, — vioare, flaute, harmo-

nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii primite ca răsplată. Inventatorul pedalului modern și al organismului de oțel. Catalog trimis gratis.

Mogyórossy Gyula,

kir. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.

In grădina de iarnă a „Hotelului Central”

condusă în spirit modern; — Onoratului Public i-se servesc mâncări și beuturi, de cele mai bune, cari mulțămesc ori-ce pretenții. — După teatru se capătă cină caldă.

Pentru cununii și bancheturi stau la dispoziție săli separate.

Zilnic taraf de țigani, de primul rang.

In cafenea se poate lua asemenea după reprezentațiile teatrale — cină.

Cu distinsă stimă: **Augustin Csermák,**
hotelier.

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SĂNID

s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplicării (conținând 100 capsule) **6 cor.** Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenției funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă **10 cor.** și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király”

Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

Correspondența să se facă în limba română.

Articole de casă de sticlă și porcelan, utensilii culinare, articole de argint, nickel și aramă, lampe, rame și picioare la aparate fotografice, cuțite, furculițe și linguri de alpaca și argint, articole de oțel »Sollingen«. — Mobile de fier, cămine perpetice, sobe, articole de toaletă și turiști, cu prețurile cele mai ieftine — se pot cumpăra la firma:

JOSEF JIKELI

SIBIU—HERMANNSTADT, Strada Cisnădiei 47.

Fischer Testvérek

fabrică de rolete, îngrădituri, site, rolete de oțel și matrațe.

Arad, József főherceg-ut Nrul 18.

Fabrica: Kossuth-utca 45.

Recomandă în atenția on. public totfelul de lucruri de branșe, cari se află în magazinul firmei, cu prețuri ieftine.

Ingrădituri dela 30 fil. în sus metru

Catalog la dorință gratuit.

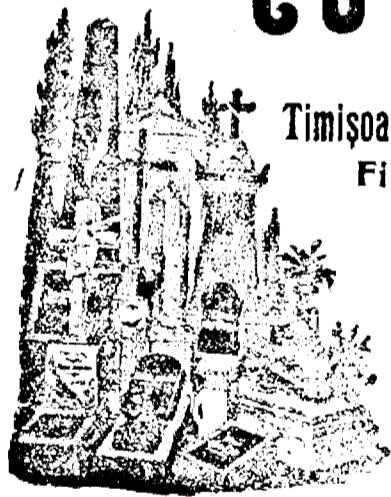
Telefon 557.

CORNEL TUNNER

industrie de marmoră și granit în

Timișoara-Fabrik, Andrássy-ut 22. Timișoara-Josefin, Hunyadi-u. 4.

Filiala: Vârșeț, str. Deák-Ferenc Nr. 9.

Iși recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmură, statui, etc.

fabricație proprie în executare de gust frumos și preț moderat. Având un magazin bogat, lfferează mai ieftin ca orice concurență.

Decorat cu medalie de aur la expoziția agricolă din Lugoj.

Dicsics B. Ignác,

succesorul lui Bálint Dicsics.

Atelier de trăsuri, șele și lustruire.

LUGOJ, strada Niță Popa

lângă biserica gr.-orientală română.

Pregătește totfelul de trăsuri și căruțe, precum și lucrări de dogărie și făurărie.

Reparează trăsuri vechi cu prețuri ieftine.

Carl Piffel,

prima fabrică de
obiecte de metal

Telefon 184.

Temesvár-Erzsébetváros. Gyár: Hunyadi-u. 14. Üzlet: Hunyadi-ut és Missits-utca sarkán Krausz-féle házban.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de finichigierie și anume: vane de scaldat, de șezut și pentru copii, scaune pentru scaldat, încălzitoare și vane de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu) Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte edibctoe e mtal: precum ciubere, uclioare și căni. — Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tăbliță cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ținc. Conduct pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neintrecutul aparat »Temes«.

Acoperiri de case și turnuri, globuri și cruci.

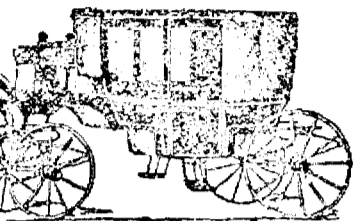
Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

Heinrich Rastel

fabricant de trăsuri,
Sibiu, Strada Rosenanger 18.

Aduc la cunoștință on. public din loc și provincie,
în în depozit cele mai moderne trăsuri, pre-
și totlelul de căruțe.

Primesc ori-ce lucrare de
reparare și transfor-
mare, vâpsire și pre-
gătire de șele în preț
foarte ieftin.

Vilhelm Connerth

NAGYSZEBEN—HERMANSTADT, Elisabethgasse 53.

Fabrică după diferite
sisteme:

bănci de școală

conform celor mai
moderne cerințe igie-
nice, pregătește apoi

bănci și scaune pentru biserici; table de școală; rame
pentru hărți; rame pentru desemn și dulapuri pentru
școală. Catalog ilustrat la dorință trimite gratuit și franco.

Leptner János, fabrică de piese de fier și articole de lăcătușerie.

Budapest, X. Asztalos Sándor-ut 16. sz.
Înființată la 1885. Adresa telegrafică: LEPTNER, Budapest, Pékerdö. Telefon 55-22.

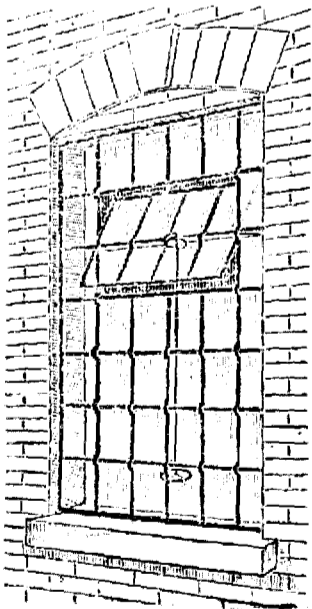
FERESTRE prinse în rame de fier,
cele mai perfecte și mai ieftine în timpul prezent!

Noutate!

**FERESTRELE
KÖPLINGER
REVETATE.**

**INTRODUSE
ÎN 14 STATE
CIVILIZATE!**

cerere trimi-
n Catalog și
prospecte.

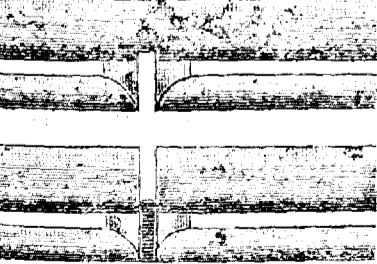

Noutate!

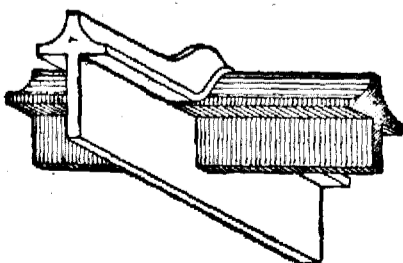
**FERESTRELE
KÖPLINGER**

sunt practice
pentru:

magazii,
hambare,
fabrici,
grajduri,
verenzi și
case de sticlă.

Sistemul vechiu.

Sistem Köplinger.

Karl Schulleri

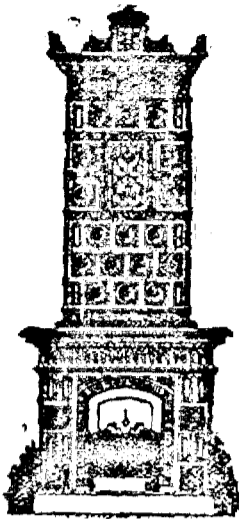
atelier de cuptoare,
Sibiu, Târgul Fânului 7.

Execută:

cuptoare cu căhăli

În toate colorile, precum și încălzite în forma
Meissner și Kastel, îmbrăcate în căhăli.
Deasemenea construiesc cuptoare de fier
din căhăli albe și vinete.

Primesc și tot felul de reparaturi, ce
se țin de bransa mea. Comandă primește
și dl Victor Roth, prăvălie de coloniale,
Sibiu, Strada Sării (Salzgasse) Nr. 1.

Prețuri moderate.

EUGEN LIEBLICH

fotograf

Sibiu—Nagyszeben, str. Elisabeta Nr. 56 (casa proprie).

Execută toffelul de icoane artistice.

Plantinatipie, icoane simple, mici și până la
mărime naturală. Picturi renumite în
oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.
Fotografierea, copiilor executată
modern, fotografiere în grup și familie, se știe că ateli-
erul acesta în privința mărimii este primul
Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate foto-
grafia chiar și pe timp ploios.

Cu deslușiri servesc.

Un mijloc de întărire pentru bolnavii de stomac

și pentru toți aceia, cari fie prin receală ori îngreunare de
măncări, fie prin lipsa de apetit, prin mistuirea grea, ori
în urma mâncărilor prea reci ori prea fierbinți au contractat
catar, sgârsciuri, dureri de stomac etc.

este medicina

Baldrianum a doctorului Engel.

Baldrianum se recomandă contra tuturor durerilor
de stomac, are calitățile unui vin excelent, care păzește contra
tuturor urmărilor, precum: nervositate, insomnie, ame-
teli și flegmă.

În urma compoziției sale excelente, având vin de Sa-
mos, picături de Baldrian, sirop de smeură și de ci-
reșe. Baldrianum este de recomandat și contra constipi-
ției și diareei precum și la toate cazurile, când se reclamă
întărirea organismului.

Baldrianum Dr. Engel nu conține absolut nici o
materie stricăcioasă și se poate întrebuița și din partea ce-
lor cu construcție mai slabă, precum dame și copii, timp
mai îndelungat. E de preferat să se ia dimineața pe ne-
măncate și seara înainte de culcare în cantitate de un pânar
de licheur. Copiii și cei slabi să ia Baldrianum în apă caldă
și să-l îndulcească cu puțin zahăr.

Baldrianum Dr. Engel se află în sticle de 3 și 4
coroane în toate farmaciile din Ungaria, precum și în Arad,
Aradul-nou, Glogovác, Gyorok, Mènes, Paulis, Lippa,
Hidegkut, Vinga, Székesut, Pécska, Tornya, Világos, Egres,
Nádas, Berzova, Orczifalva, Merczifalva, Sándorháza, Boga-
ros, Szerb-Sz.-Péter, Perjámos, Szemlak, Sárafalva, Nagylak.
Farmaciile din Arad trimit în ori-ce parte.

Să ne păzim de imitații!

Cereți numai

Baldrianum Dr. Engel!

„MATCA”

institut de credit și economii societate pe acții în Tebea (Cebea)

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „MATCA” sunt invitați prin aceasta la

a II-a adunare generală ordinară

care se va ține în Cebea, Marți, în 26 Martie st. n. la 1 oră după amiază, în biroul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constatarea numărului acționarilor și al acțiunilor pe care le reprezintă.
2. Denumirea alor 2 notari și 2 scrutători.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere după gestiunea anului 1911 și aprobarea bilanțului.
4. Propunerea direcțiunii și decidera asupra împărțirii profitului curat.
5. Darea absolutorului direcțiunii și comitetului de supraveghiere pe anul expirat 1911.
6. Deliberarea asupra proiectului direcțiunii în privința urcării capitalului societar.
7. Modificarea §§-lor 6, 18 și 34 din statute.
8. Fixarea prețului mărcilor de prezență pro 1911—1912 pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
9. Propunerea direcțiunii asupra strămutării sediului.

Acționarii au să-și prezinte acțiile conform §-ului 20 din statute.

Tebea, (Cebea) la 5 Martie 1912.

Direcțiunea

ACTIVA

CONTUL-BILANȚ.

PAI

Cassa	5353 79	Capital societar	5330
La institutul »Victoria«	730 —	Fond de rezervă	540
Cambii	80899 —	Depuneri	6727
Cambii cu reescompt hipotecar	295480 —	Reescompt	29943
Obligațiuni	3270 —	Diverse creditori	170
Marfă la Consum	22916 84	Interese anticipate	642
Mașini agricole și motor	3400 —	Profit curat	1034
Edificiul institutului în H. Cristior	14668 46		
Mobilier la Institut	1205 —		
Mobilier la Conzum	1265 —		
Debitori	10189 87		
Interese restante	388 63		
Interese tranzitoare de reescompt	4126 30		
	443892 89		44389

DEBIT

CONTUL PERDERE ȘI PROFIT.

CRE

Interese de depuneri	3134 52	Venit transpus	18
Interese de reescompt	16358 94	Interese dela Imprumut	3110
Salar la Institut	3242 —	Provizie	680
Salar la Conzum	2175 32	Venit dela consum	305
Spese de birou	550 93		
Dare directă dela Institut	1704 20		
Dare directă dela Conzum	262 98		
Dare comitatensă	112 38		
10% dare după depuneri	313 64		
Dare comunală dela Institut	288 80		
Dare comunală dela Conzum	100 —		
Provent	323 40		
Amortizare de mob. la Institut	100 58		
Amortizare de mob. la Conzum	140 44		
Amortizare de marfă la Conzum	2000 —		
Profit curat	10345 71		
	41153 84		4115

I. Indreiu,
dir. subst.

Cebea, (Cebe), la 31 Decembrie 1911.

DIRECȚIUNEA:

Iosif Tisui,
președinte.

Lazar Pîrva

Florea Alexandru

Petru Stanciu

Leontin Mieluț

Mareu Huțiu

Ioan Jurca,
vice-președinte.

Petru Câmpean

Nicolau Matei.

COMISIUNEA DE SUPRAVEGHIERE:

Ioan Mihuț, președinte.

Pavel Lazar

Emil Negruț

Nicolae Bexa

Atanasiu Bra